

De Nieuwe Werker

ABVV

TWEEWEEKLIJKS MAGAZINE / 68STE JAARGANG / NR. 19 / 15 NOVEMBER 2013 / ED. WEST-VLAANDEREN

Redactie: Tel. 02 506 82 45 / E-mail: DNW@abvv.be / Abonnementen: Tel. 02 506 82 11 / V.U.: Rudy De Leeuw - Hoogstraat 42 - 1000 Brussel

Snoei in energieverbruik. En kies voor jobs!

In deze Groene Nieuwe Werker geven we de klimaatopwarming de aandacht die ze verdient. Op (bijna) elke pagina lees je een artikel over dit thema. Volg de groene draad door dit nummer, en ontdek hoe wij als vakbond een vuist maken voor het milieu en hoe jij in actie kan komen voor een leefbare wereld. Want een echte syndicalist heeft een harde, taaie, rode bolster met een zachte groene pit...

Edito

Klimaat en vakbond:
één front

pag. **3**

Klimaatweek

Doe mee!

pag. **4**

Dossier

Vakbond en Klimaat

pag. **8 & 9**

Ter info

De Nieuwe Werker is het tweewekelijks magazine voor ABVV-leden. Dit magazine heeft vier edities:

- Brussel - Limburg - Vlaams-Brabant
- Antwerpen - Mechelen + Kempen
- Oost-Vlaanderen
- West-Vlaanderen

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker. In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

We plaatsen hier ook de pagina's die bij elkaar horen samen.

Dit is het geval voor:

- het dossier op pagina 8 & 9
- nieuws van de Algemene Centrale op pag. 10 & 11
- nieuws van BBTK op pag. 12 & 16

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

■ REPORTAGE KLIMAATWEEK

Van Zilverfabriek tot Umicore Hoboken

Dat Umicore de laatste jaren een succesverhaal neerschrijft is wel duidelijk. Ooit was het wel anders. De groep heeft een omstreden verleden van zware vervuilende industrie en koloniale mijnbouw. En ook de sociale relaties liepen en lopen er niet altijd van een leien dakje. Maar tegenwoordig noemt het bedrijf zichzelf een 'globale materiaaltechnologiegroep', en is het een wereldspeler op het vlak van recyclage. In de provincie Antwerpen zijn er verschillende Umicore vestigingen. Zeker die in Hoboken spreekt tot de verbeelding. Want de bedrijfsgebouwen lijken wel als door een reuzenhand parades middenin een woonwijk te zijn neergepoot. En dat was niet altijd een zegen voor de omwonenden.

Ter gelegenheid van de jaarlijkse milieucampagne van het Vlaams ABVV nemen we, wat ooit de 'Metallurgie Hoboken' was, onder de loep. En op **20 november** tref je ons ABVV campagne team aan bij het hoofgebouw van Umicore Hoboken voor onze **ABVV actie 'duurzame jobs in een leefbare wereld'**.

DE GESCHIEDENIS VAN DE ZILVER-FABRIEK

Umicore Hoboken ontstond in **1887**. De fabriek stond in het begin bekend als de 'Zilverfabriek'. In 1908 veranderde de Zilverfabriek haar naam in 'Metallurgie Hoboken'. In het begin werkten er ongeveer **200 mensen**. Doorheen de jaren nam dit aantal sterk toe. Een eeuw na de oprichting, in de **jaren '90**, had het bedrijf maar liefst **3000 werknemers** in dienst!

In 1989 werden de vennootschappen Metallurgie Hoboken (met vestigingen in Hoboken, Olen, Overpelt) en Vieille Montagne (Balen-Wezel en Angleur) in België ondergebracht in de N.V. Acec-Union Minière. In de lente van 1992 werd de naam Acec-Union Minière veranderd in Union Minière (UM). Op dat ogenblik had Union Minière al een lange en zeker niet onbesproken (koloniale) geschiedenis achter de rug. UM was in het begin van de 20ste eeuw beter bekend als 'Union Minière du Haut Katanga', en hield zich toen vooral bezig met het delven van koper, kobalt, tin en edele metalen in de Congolese bodem.

In de jaren '90 ging het bedrijf zich meer en meer profileren als deskundige in speciale materialen, met de nadruk op edelmetalen. Omdat UM steeds minder een mijn-groep en steeds meer een materialengroep werd, vond in 2001 nogmaals een naamsverandering plaats. Sindsdien is het bedrijf wereldwijd bekend als **Umicore**.

EINDELOOS HERBRUIKBAAR

Vandaag worden in de fabriek in Hoboken **17 verschillende metalen gerecycleerd**. Edele metalen, zoals zilver, goud, palladium, platina en rodium. Maar ook non-ferro metalen, zoals lood, koper en seleen.

De vraag naar edele en non-ferro metalen is



spectaculair gegroeid over de laatste jaren. Die metalen worden meer en meer gebruikt in de productie van **moderne technologische toepassingen** voor dagelijks gebruik zoals: gsm's, computers, autokatalysatoren en elektrische autobatterijen. Die metalen zijn eindeloos herbruikbaar. Het is dus zinvol om ze terug te winnen uit afgedankte toestellen, eerder dan die toestellen (en metalen) gewoon te dumpen.

Umicore verwerkt jaarlijks tot ongeveer 300.000 ton edelmetaalhoudende producten. Naast bijproducten van andere productieprocessen, verwerken ze hoe langer hoe meer recycleerbare materialen zoals **autokatalysatoren en elektronisch schroot**. Deze vormen een belangrijke bron van edele metalen. Deze manier van grondstoffen winnen wordt ook wel **'bovengrondse mijnbouw'** genoemd. Bij de klassieke goudmijnen wordt er gemiddeld 5 gram goud gewonnen uit één ton erts. Recyclage haalt ongeveer 300 gram goud uit één ton elektronisch schroot en is dus een stuk efficiënter. Bovendien heeft deze werkwijze een veel lagere milieu-impact dan mijnontginning.

WERELDWIJDE WAR ON METALS

Het groeiend belang van dit soort recyclage is duidelijk. Gezien de snel toenemende vraag naar metalen en andere grondstoffen verwacht men dat tegen 2030 55 procent meer mineralen en metalen uit de grond zullen moeten worden gehaald dan in 2010. Tenzij we meer inspanningen doen op het vlak van recyclage.

Op wereldvlak is er trouwens nu al sprake van een 'war on metals'. In oktober nog oordeelde bijvoorbeeld de Wereldhandelsorganisatie dat China de uitvoer van **'zeldzame aardmetalen'** niet langer kunstmatig mag beperken. Deze metalen, met exotische namen als Indium, Gallium en Dysprosium, zijn, zoals de verzamelterm

laat vermoeden, zeer zeldzaam. Maar ze worden steeds meer gevraagd als grondstof bij de productie van elektronische apparaten. En laat al dit 'lekkers' zich nu net vooral in de **Chinese bodem** bevinden. Dan verwondert het uiteraard niet dat andere economische grootmachten moord en brand schreeuwen bij een kunstmatige beperking van het aanbod.

NIET ZONDER SLAG OF STOOT

Umicore Hoboken is vandaag al de **grootste recyclagefabriek van edele metalen ter wereld**. Het bedrijf wil nu nog eens 100 miljoen euro investeren om de capaciteit voor de recyclage van edele metalen met 40 procent te verhogen. Deze investering zou ook nieuwe jobs opleveren, maar het bedrijf kan daar nog geen cijfer op plakken.

De toekomst ziet er dus zeker rooskleurig uit. Dat erkennen ook vakbondsafgevaardigden van ABVV-Metaal en BBTk bij Umicore.

En hoewel de sociale dialoog nog niet rimpelloos verloopt, vlot het syndicaal werk vandaag heel wat beter dan in de rampzalige jaren '90. Want de overgang van 'mijngroep' naar 'materialengroep' is **niet zonder slag of stoot** verlopen. In 1995 stelde de toenmalige CEO Karel Vinck een industrieel plan voor. Hierdoor **sneuvelden ongeveer 2000 jobs**. Maar er werd ook geïnvesteerd: zowat een half miljard euro werd in de vestigingen van Olen en Hoboken gepompt om de fabrieken te moderniseren. Later werden de zinken koperactiviteiten afgesplitst in de aparte entiteiten Cumerio (later Aurubis) en Nyrstar.

MILIEU-ERFENIS

De lange geschiedenis van Umicore heeft nog een andere schaduwzijde. Tot op de dag van vandaag slaapt het bedrijf een zware milieu-erfenis mee. Tot 1970 werkte men in de fabriek met **oude productiemethodes**. Aandacht voor verspreiding van zware metalen via lucht, water of bodem was er nauwelijks. Toen er in 1973 acht koeien en twee paarden stierven door het eten van gras en hooi in de omgeving van de fabriek, bleek dat het om een loodvergiftiging ging. Door de jarenlange productie van non-ferro metalen was de nabij gelegen **wijk Moretusburg verontreinigd door zware metalen** zoals lood, cadmium en arseen. In 2003 kwam er een **omvangrijk actieplan** – eigenlijk een aanpassing van een eerste actieplan uit 1977. Een actiepunten was het voorkomen van de verdere verspreiding van de verontreinigde bodem. Concreet betekende dit de **sanering van de wijken naast het bedrijf**. Het afgraven van de verontreinigde grondlaag was noodzakelijk om de inname van zware metalen als lood te voorkomen. Umicore investeerde enorme bedragen in de vermindering van de milieuvervuiling, en die inspanningen werden ook beloond. Ook inzake de **dialoog met de buurt** heeft Umi-

core betekenisvolle stappen gezet. Het bedrijf organiseert om de twee jaar een bevraging waarin gepeild wordt naar de belangrijkste klachten van de omwonenden. Het bedrijf geeft zelf aan dat het gesprek met de buurt de bedrijfsleiding alert moet houden voor eventuele problemen. Dat is een mening die we alleen maar kunnen onderschrijven.

ACTIE VOOR DUURZAME JOBS IN EEN LEEFBARE WERELD

Het ABVV komt op voor duurzame jobs in een leefbare wereld. We vinden dat de bedrijven in ons land een serieus tandje moeten bijsteken om onze economie milieuvriendelijker te maken. En daarom voeren we op **20 november actie aan de poorten van Umicore Hoboken**. Uiteraard niet om te protesteren tegen het beleid van dit bedrijf, maar om vakbondsmilitanten en medewerkers van de onderneming te informeren over onze kijk op een duurzame economie. Een economie die de belasting van ons leefmilieu drastisch terugschroeft, maar tegelijkertijd zorgt voor economische en sociale vooruitgang. Thema van onze jaarlijkse milieuctie is dit jaar: **Snoei in energieverbruik en kies voor jobs**.



Snoei in energieverbruik. En kies voor jobs!



ABVV IN ACTIE VOOR EEN LEEFBARE WERELD

www.vlaamsabvv.be/klimaatactie

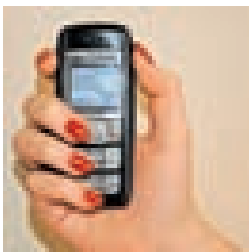
WIL JE MEER TE WETEN KOMEN OVER DEZE ACTIE?

Kom dan op **20 november** naar het **hoofgebouw van Umicore Hoboken**, Adolf Greinerstraat 14, 2660 Hoboken. We staan er tussen **7.30u en 9.30u**, en tussen **12.30u en 14.30u**. Reken op een warm onthaal en veel tips over hoe je thuis en op het werk energie kunt besparen en daardoor jouw steentje kunt bijdragen om de opwarming van onze planeet af te remmen.

Werkloosheidsuitkering betaald? Je weet het per SMS

Het ABVV start in de provincie Antwerpen met een proefproject. Na elke betaling van je werkloosheidsuitkering ontvang je een SMS van het ABVV met daarin het netto-bedrag en de datum van overschrijving op je rekening. Deze unieke dienst is volledig gratis.

Je kan natuurlijk alleen van deze dienst genieten indien we jouw GSM-nummer kennen. Is dit niet het geval? Neem dan even de tijd om het ons te laten weten en actualiseer meteen ook je andere persoonsgegevens afhankelijk van je lidmaatschap op www.abvv-regio-antwerpen.be of op www.abvvmechelenkempen.be



BTB Kinderfeest 2013

FILM: FROZEN

Ook dit jaar organiseert de BTB afdeling Antwerpen haar jaarlijks Kinderfeest.

Voor wie? Voor kinderen geboren tussen 1.01.2000 en 31.12.2012 van de aangesloten leden BTB 'Vakgroep Haven van Antwerpen', het Wegvervoer, de Binnenvaart en de 'Vakgroep Koopvaardij'
Wanneer? zaterdag 30 november 2013
Film? Frozen van Walt Disney
Waar? Ciné KINEPOLIS-Antwerpen (Noorderlaan/Luchtbal)
Aanvangsuren: 9.30u en 11.45u

De **gratis toegangskarten** dienen afgehaald te worden en worden gegeven 'zolang de voorraad strekt'.

Vanaf 18 november tot en met 27 november 2013 kunnen de genummerde plaatsbewijzen en snoepkaart(en) tijdens de openingsuren afgehaald worden op de respectievelijke secretariaten: BTB | Paardenmarkt 66 | 2000 Antwerpen.

Openingsuren BTB:

- maandag t.e.m. donderdag: van 8.30u tot 12u en van 13u tot 17u
- vrijdag: 8.30u tot 12u.

vrijdag 31 januari 2014
nieuwjaarsfeest

Lindsay
Joe Hardy | Showballet
Presentator: Eddy Herman | Super tombola

Feestzaal van de BTB
Paardenmarkt 66 | 2000 Antwerpen
Douren 13u30 | Aanvang 14u00

Karten:
9 euro voor leden en voorverkoop (+ versnapering)
12 euro niet-leden en aan de kassa (+ versnapering)

Karten verkrijgbaar op het **ABVV-regio Antwerpen** | Adviespunt, Ommegankstraat 35
2018 Antwerpen (eerste verdieping) | Tel 03 220 66 13 | adviespunt.antwerpen@abvv.be
Betaling kan bij het Adviespunt enkel met Bancontact of via overschrijving op rekeningnummer BE20 1325-2019-3156

ABVV
Senioren regio Antwerpen

Linx
Antwerpen

Racisme- en discriminatiebestrijding: ook vandaag nog een vakbondsstrijd

Globalisering en technologische vernieuwing maken dat onze samenleving steeds meer openstaat voor informatie en voor mensen, toch **blijft discriminatiebestrijding erg belangrijk**. Nieuwe generaties van migratie-afkomst vinden hun plaats op de arbeidsmarkt... of proberen dat tevergeefs, want niemand zal betwisten dat deze mensen nog onder heel wat discriminatie te lijden hebben.

GELIJKE KANSEN?

De recente socio-economische monitoring van de FOD Werkgelegenheid en het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding levert het bewijs dat **de sociaal-professionele integratie van personen nog steeds gehinderd wordt**, onder meer in belangrijke mate door stereotypen en vooroordelen. Zo blijkt uit de monitoring dat personen van niet-EU-origine het moeilijk hebben om een plaats te veroveren op de arbeidsmarkt en dat ze bovendien voornamelijk banen van mindere kwaliteit krijgen. Ook de etnostratificatie van de arbeidsmarkt wordt bevestigd, waarbij de personen van buitenlandse origine grotendeels in bepaalde sectoren terecht komen: zo zijn de mannen die afkomstig zijn uit de laatst toetredende 12 lidstaten oververtegenwoordigd in de bouw, vrouwen uit zwart Afrika vind je dan weer vooral in de sector van de gezondheidszorg en de sociale actie. In tijden van crisis dreigt er wel degelijk

gevaar dat men zich naar binnen keert en de ander verstoot. De symptomen en uitingen van racisme zijn dan misschien veranderd, **het aantal meldingen van racistische daden bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding blijft maar stijgen** (toename met 18% in 2010).

EUROPEES PROJECT

Daarom hebben de drie Brusselse vakbonden meegewerkt aan het Europees project CRAW (Challenging Racism At Work). Dit project liep in verschillende EU-landen en moest in kaart brengen hoe de aanpak van racismebestrijding op de werkvloer is geëvolueerd in drie sectoren: het openbaar vervoer, de gezondheidszorg en de grootdistributie. De slotconferentie vond plaats in Parijs, waar vakbondsleden van de betrokken landen aanwezig waren.

De besluiten zijn duidelijk: **als vakbonden moeten wij ervoor zorgen het ‘samen-leven’ op de werkvloer uit te tekenen, met het oog op meer eenheid en gelijkheid onder de werknemers en werkneemsters. We moeten daarbij ook een rol spelen bij het ontwikkelen van een inclusief maatschappijconcept**. Het is van het grootste belang dat er betere preventie komt en dat de slachtoffers efficiënter gesteund worden in hun strijd voor meer waardigheid, billijkheid en rechtvaardigheid. Er is op dit

ogenblik wel degelijk islamofobie, een zorgwekkend verschijnsel dat absoluut aangepakt moet worden, zo niet zullen leef- en arbeidsomstandigheden van een groot deel van de bevolking verslechteren. Tot slot is er **vooral andere communicatie nodig. De media spelen een belangrijke rol in de huidige toename van vooroordelen en clichédénken**.

RONDETAfel

Sinds 2007 werken de syndicale diversiteitsconsulenten van de **drie Brusselse vakbonden** samen aan een sensibiliseringsproject voor discriminatiebestrijding en bevordering van diversiteit in de Brusselse bedrijven en overheidsdiensten. In het kader van hun actie in het Territoriaal Pact voor de Werkgelegenheid, organiseren de diversiteitsconsulenten jaarlijks een rondetafel-bijeenkomst over een probleem dat verband houdt met discriminatie. Dit jaar is dit de bestrijding van racisme en discriminatie op de werkvloer.

Hoe racisme en discriminatie op de Brusselse arbeidsmarkt bestrijden?

Het woord aan de delegees! Maandag 25 november 2013, van 8u30 tot 16u Pletinckxstraat 19, 1000 Brussel Inschrijvingen en info: diversiteit.brussel@abvv.be of tel. 02 552 03 36



■ DUURZAAM EN GEZOND WOON-WERKVERKEER

Tank een banaan

Wil je het klimaat redden en tegelijkertijd ook wat fitter worden, sport dan naar je werk!

Je voeten of je fiets stoten geen CO₂, geen NO_x, geen fijn roet of andere giftige stoffen uit. Daarbij zorgt een halfuurtje wandelen of fietsen ervoor dat je wat fitter wordt en dat je een fijn en gelukkig gevoel krijgt door de verhoging van het endorfine- en dopaminegehalte in je lichaam. Niks te verliezen, dus. Enkel veel te winnen.

Besef dat een auto vervuילend is, ook al rijdt hij tijdens de reclame door de groene Highlands, fluiten de vogeltjes er omheen en komen er bloemetjes uit de uitlaat. Benzine of diesel branden op en hierbij komt energie vrij (32-25

MJ/liter), maar ook verschrikkelijk veel CO₂, fijn stof, CO, stikstofmonoxide, stikstofdioxide, benzeen, zwaveldioxide, vluchtige organische stoffen en fijn roet...Stuk voor stuk stoffen die niet aangenaam zijn voor het menselijk lichaam en het milieu.

Gebruik daarom voortaan, voor je woon-werktraject, je voeten, je fiets (goed voor een gezond en fit lichaam), je paard, ezel, struisvogel, kameel,... of het openbaar vervoer.

Kortom, tank een banaan: Met een banaan van 150g = 540 kJ fiets of stap je makkelijk 25 minuten.



Sluit je aan bij de Facebookgroep 'Ik tank banaan!'



INFO VOOR LEDEN VAN DE ALGEMENE CENTRALE

Sinds september 2013 is er elke vrijdag van 13u30 tot 16u30 een zitdag in Asse Nieuwstraat 18 (tel. 02 452 55 88)



ABVV Limburg samen met Linx+ medeoprichter van de consumenten-coöperatieve ‘Samen Sterker Limburg’

In een ideale wereld krijg je op de vrije markt altijd de beste kwaliteit tegen de beste prijs. In de echte wereld gebeurt dit helaas niet. Je betaalt steeds te veel en krijgt vaak niet de service die je verdient. De coöperatieve Samen Sterker pakt dit aan.

We richten in Limburg de coöperatieve Samen Sterker op met onze vrienden van De Voorzorg en sp.a. Dit is meer dan een symbolische daad, het ABVV komt op voor de koopkracht van de mensen en dat doen we niet alleen door te vechten voor onze index maar ook via ons streven voor meer koopkracht en een duurzame economie. Producten moeten **ethisch en ecologisch** geproduceerd worden.

Samen Sterker kan je leven goedkoper maken door bedrijven te dwingen om tegen de **scherpste prijzen** te werken en een gegarandeerde service te leveren, alle administratieve rompslomp uit je handen te nemen.

Wil je veranderen van leverancier? Wil je je huis beter isoleren? We doen het nodige papierwerk! **Samen Sterker zet de consument opnieuw centraal**. Word vennoot, dan beslis je ook mee welke groepsaankopen we nog gaan organiseren, aan welke aankopen je deel wilt



nemen, jij krijgt de macht in handen en niet de markt!

We gaan van start met volgende producten: groene stroom en gas, condensatieketel, dakisolatie, spouwmuurisolatie en hoogrendementsglas. In de nabije toekomst willen we ook andere producten aanbieden. Op ons verlanglijstje: stookolie (zeer binnenkort via de militanten van ABVV bij Ford Genk), brandhout, ...

Samen sterker gaat binnenkort van start met een aantal **bijeenkomsten** in Limburg met meer uitleg over de nieuwe coöperatieve. We garanderen de aanwezigheid van specialisten die meer uitleg kunnen geven over de producten die we aanbieden.

Meer info en inschrijven www.samensterker.be/limburg limburg@samensterker.be Tel. 011 30 10 94 p/a Guffenslaan 108, 3500 Hasselt

Steeds groener en nog altijd rood?



Dinsdag 19 november 2013 om 19u30 Zaal Papa Cervi (AFI) Vennestraat, Genk

In 2006 was Cuba volgens het Living Planet Report van het Wereld Natuurfonds (WWF) het enige land ter wereld dat een **duurzame ontwikkeling** kent. Dit wil zeggen dat Cuba op dat moment het enige land was waar de natuur geen schade ondervond van de levensstandaard van de bevolking. Hoe is het nu in 2013? Erwin Carpentier van ICS neemt ons mee op een boeiende ontdekkingsreis over klimaat en ecologie in Cuba.

Doe mee: met een **quiz** testen we op een leuke manier wat je al weet over Cuba en zijn groene revolutie én vertellen we wat je hier bij ons nooit in de kranten zal lezen.

We tonen ook een film/documentaire van de BBC (15') over de stadsmoestuinen in Havana.



Boeren in de hoofdstad Havana?



Hoe zit dat nu in Cuba met al die hervormingen? Gaat Cuba nu van socialisme naar kapitalisme? En hoe reageren de vakbonden in Cuba?

- **Eddy Van Lancker**, federaal secretaris ABVV was dit jaar nog in Cuba en vertelt ons over zijn gesprekken met de Cubaanse vakbonden.
- **Erwin Carpentier** stelt zijn nieuw boekje voor: 'Cuba met syndicale groeten' met veel informatie over de vakbonden in Cuba, én met interviews met Belgische syndicalisten die solidair zijn met Cuba, o.a. Gaby Jaenen, Eddy Van Lancker, ...

Organisatie: Limburgo Presente (aangesloten bij Linx+) i.s.m. AFI Winterslag en vzw Het Vervolg.

Groene producten kopen met Samen Sterker



- **Onze samen-aankopen voor elektriciteit gaan steeds over groene stroom.** Zo ondersteunen we de vraag en op termijn dus het aanbod. Er bestaat soms discussie over hoe groen 'groene stroom' is. Wij zijn hier niet blind of doof voor en proberen de deelnemers vooral zo goed mogelijk te informeren.
- **Dakisolatie laten plaatsen is de meest groene maatregel die je zelf kan nemen.** Je vermindert je verbruik, spaart financieel meer uit en spaart ook de fossiele brandstoffen uit de natuur. Bij een slecht of niet geïsoleerd dak verdwijnt tot 30% van de warmte gewoon door het dak. Isoleren is dus de boodschap.
- **Momenteel loopt er ook een actie voor spouwmuurisolatie met vergelijkbare voordelen.**
- **Met een zonneboiler warm je water op een natuurlijke wijze op via de zon.** Het voordeel voor de natuur en je portemonnee is meteen duidelijk.
- **Condensatieketels hebben een rendement dat 10% hoger ligt dan klassieke verwarmingstoestellen.** Een gespecialiseerd bedrijf komt bij je thuis langs om de installatie te bekijken en beslist dan of de ketel vervangen kan worden. In bepaalde gevallen moet de verwarmingsinstallatie gedeeltelijk of volledig vervangen worden. Via Samen Sterker ontvang je een offerte op maat. Pas dan beslis je of de werken laat uitvoeren.



■ Infosessie Ronse

WIL JE MEER WETEN? SURF EENS NAAR WWW.SAMENSTERKER-OVL.BE OF KOM NAAR EEN INFOESSIE IN JE BUURT!

20/11/2013
19:30Kerkstraat 45 Eeklo

27/11/2013
19:30Velodroomstraat 25 Evergem

05/12/2013
19:30Volkshuis, Markt 8 Zottegem

09/12/2013
19:30Hoogstraat 71 Assenede

15/12/2013
10:30Molenhuis, Molenstraat 44 Oudenaarde

ABVV Oost-Vlaanderen

Vanaf 2 december 2013

Eindejaarspremie & syndicale premie



Bij het ABVV kan je terecht voor de uitbetaling van deze premie. **WE DOEN DIT SNEL!**

WAT MOET JE DOEN?

Zodra je het formulier eindejaarspremie van het Sociaal Fonds voor de uitzendkrachten ontvangt bezorg je het aan het ABVV. Je kan terecht aan onze loketten of bij jouw ABVV delegatie op de werkvloer.

Breng je document binnen en doe mee aan onze eindejaarswedstrijd.

Een
nieuwjaarsgeschenk
om U tegen
te zeggen!

VU: Katrien Neyt - Vrijdagmarkt 9 - 9000 Gent

■ GRATIS SMS SERVICE

Hou je uitkering in de gaten!

ABVV Oost-Vlaanderen start met een "Gratis SMS Service" voor aangesloten leden.

Als je bij deze dienst aansluit, dan krijg je bij iedere betaling van je werkloosheidsvergoeding een sms met de datum en het nettobedrag.

Dit doen we om de vele telefoongesprekken te doen dalen en iedereen beter te bedienen.

De sms'jes kosten voor onze ABVV-leden uiteraard niks.

Als je deze gratis berichten ook wil krijgen, schrijf je dan in op onze website www.abvv-oost-vlaanderen.be en klik op "Gratis SMS Service".





■ SAMEN STERKER WEST-VLAANDEREN

Duurzame acties voor meer koopkracht



Energiebesparende initiatieven, hoe klein ze ook lijken, zijn van levensbelang. ABVV West-Vlaanderen probeert ook hier haar steentje bij te dragen.

COÖPERATIEVE SAMEN STERKER

Samen met sp.a en Bond Moyson richtte het ABVV in West-Vlaanderen in 2011 de coöperatieve Samen Sterker op. Via de coöperatieve wordt niet alleen gezocht naar budgetvriendelijke energie (door groepsaankopen), maar gaat men ook meer en meer de weg naar duurzaamheid op. Isolatie, zonnepanelen

en -boilers, energiescans van de woning, biofruit en -groenten: de lijst wordt steeds langer.

Waarom winnen duurzame en betaalbare initiatieven als deze steeds meer terrein? Energie, wat toch een basisproduct is, wordt steeds duurder en hapt een groot stuk uit het huishoudelijk budget. Met de coöperatieve Samen Sterker worden **consumenten verenigd** zodat ze zelf kunnen wegen op de markt.

Via onze acties maken we verschillende levensnoodzakelijke producten goedkoper, waardoor gezinnen bijvoorbeeld minder de speelbal worden van

grote energiebedrijven. Via groepsaankopen van gas en elektriciteit kon meermaals de **beste prijs op de markt** bedongen worden. Hierdoor besparen gezinnen een flink pak op hun energiebudget en kiezen ze bovendien bewust voor groene stroom. Daar vaart ook onze planeet wel bij.

Meer informatie over de initiatieven van Samen Sterker kan je bekomen door telefonisch contact op te nemen via tel. 050 47 18 80 of te surfen naar de website www.samensterker.be

WERKLOOSHEID WIST JE DAT...

ALLEEN ALS IK ... MIJN GEZINSTOESTAND JUIST AANGEEF!

Als je door je baas afgedankt wordt, of je komt uit school en je vindt niet direct werk, én je voldoet aan alle (soms ingewikkelde) voorwaarden, dan krijg je recht op een werkloosheidsuitkering. Deze uitkering krijg je tot je (opnieuw) aan de slag kan in een (andere) job.

Opgelet! Eén van de vele regels waaraan je je moet houden, is het aangeven van je juiste gezinstoestand.

Het bedrag van je uitkering hangt (onder meer) af van je gezinstoestand. Het is dus van groot belang dat je die correct aangeeft. Want als 'gezinshoofd' heb je recht op meer uitkering dan als 'alleenstaande', en als 'alleenstaande' heb je recht op meer uitkering dan als 'samenwonende'.

Als je nu denkt: ik doe een aangifte als gezinshoofd en dan krijg ik meer uitkering ... **niet doen!**

De RVA controleert immers je aangifte, en

als blijkt dat je een verkeerde of valse aangifte gedaan hebt, moet je alles wat je teveel gekregen hebt, terugbetalen. Je krijgt de komende weken of maanden helemaal geen uitkering meer. Bovendien kan je ook nog eens voor de rechtbank vervolgd worden voor fraude. Of je gezinshoofd, alleenstaande of samenwonende bent, zal onze werkloosheidsdienst je uitleggen wanneer je je aangifte komt doen. Wanneer moet dat dan? Dat moet op het ogenblik dat je voor de eerste keer werkloos wordt, en daarna iedere keer als er iets verandert in je gezinstoestand.

Concreet wil dit zeggen: als je verhuist of als er mensen weggaan of bijkomen waar je woont. Maar ook als iemand die bij je woont opeens begint of stopt met werken, opeens een uitkering krijgt of niet meer krijgt (bvb: werkloosheid, pensioen,). Hou er ook rekening mee dat voor de RVA alleen de plaats waar je werkelijk verblijft van belang is. Waar je je domicilie

hebt (waar je bij de burgerlijke stand ingeschreven bent), speelt geen enkele rol. Maar ... als je verblijfsadres verschilt van het adres waar je je domicilie hebt, zal de RVA wel controleren of je dat wel juist aangegeven hebt.

Ook als je op kamers woont, of tijdelijk om één of andere reden bijvoorbeeld in een opvangtehuis verblijft, moet je dat komen aangeven. Want ook dat kan een invloed hebben op je uitkering.

Je juiste gezinstoestand aangeven is verplicht, ongeacht het soort vergoeding dat je ontvangt: volledige werkloosheid, tijdelijke werkloosheid, inkomensgarantie bij deeltijdse tewerkstelling, brugpensioen, jeugdvakantie, seniorvakantie, ... Alleen als je een bepaalde vergoeding krijgt omdat je opnieuw aan het werk bent (activa-uitkering, werkhervattingstoeslag), moet je een verandering in je gezinstoestand niet aangeven.

Als je als tijdelijk werkloze (nog in dienst van je baas) meer dan een jaar geen uitkering hebt gekregen, zal je altijd een aangifte moeten doen. Onafhankelijk of er iets veranderd is of niet.

Zoals je ziet: het is niet altijd even simpel. **Kom daarom altijd langs als er iets verandert.** Beter een keer teveel dan een keer te weinig. Want als je aangifte verkeerd is, zal de RVA altijd aan je centen zitten.

Als je uitkeringen ontvangt als gezinshoofd of alleenstaande, krijg je van ons één keer per jaar een brief om je aan de gezinstoestand die je aangegeven hebt te herinneren. Dat is enkel een geheugenteuntje en verandert niets aan het feit dat je zelf iedere wijziging moet komen aangeven. Zie in ieder geval de gezinstoestand vermeld op de brief na en kom direct langs als die verkeerd is of als bepaalde zaken in de brief niet duidelijk zijn!

VACATURE

ABVV West-Vlaanderen

ONTHAALMEDEWERKERS (m/v)

PROFIEL

Je hebt een diploma hoger secundair onderwijs.

Kennis

- Grondige kennis ABVV-structuur en de werking van de verschillende diensten en hun activiteiten.
- Grondige kennis Nederlands (mondeling/schriftelijk).
- Goede kennis Frans (mondeling/schriftelijk).
- Goede kennis courante informaticatoepassingen.
- Goede kennis informaticatoepassingen m.b.t. de uit te voeren taken.

Vaardigheden

- Communicatieve vaardigheden.
- Actief luisteren.
- Probleemanalyse en intake in functie van de doorverwijzing.
- Vakkundig bedienen van de telefooncentrale.
- Administratieve vaardigheden.

Attitudes

- Klantgerichtheid.
- Zorgvuldig werken.
- Orde en netheid.
- Flexibiliteit.
- Discretie.
- Kunnen omgaan met stressfactoren.
- Organisatiebetrokkenheid.

Je hebt een rijbewijs B en een wagen ter beschikking en bent bereid deze te gebruiken voor het werk. Je herkent jezelf in de doelstellingen en ideologie van het ABVV en bent bereid je te engageren in onze organisatie. Het ABVV West-Vlaanderen streeft naar een multicultureel en divers personeelsbestand dat kansen biedt aan allochtone kandidaten en kandidaten met een arbeidshandicap.

Wij zoeken 3 onthaalmedewerkers voor het versterken van het onthaal in onze hoofdkantoren in het ABVV West-Vlaanderen (Brugge – Kortrijk – Oostende – Roeselare).

Als onthaalmedewerker ben je het eerste aanspreekpunt van het ABVV in de hoofdkantoren. Je ontvangt de leden en de bezoekers of staat hen telefonisch te woord en verwijst hen correct door naar de bevoegde diensten. Je verzorgt diverse administratieve taken.

Jouw taken

- Klantgericht onthaal van de leden en andere bezoekers, zowel persoonlijk als telefonisch.
- Doorverwijzen van leden en andere bezoekers naar de bevoegde diensten.
- Vakkundig bedienen van de telefooncentrale.
- Verwerken van de binnenkomende en uitgaande post.
- Ontvangen, nazicht en verdeling van diverse documenten.
- Basisinformatie verstrekken m.b.t. de diverse diensten/centrales en hun dienstverlening.
- Basisinformatie verstrekken m.b.t. de diverse activiteiten/acties van het ABVV.
- Reservatie en beheer van de vergaderzalen.

- Diverse administratieve taken.

Ons aanbod

- Contract van onbepaalde duur, voltijds 32u/week.
- Correct loon en extra-legale voordelen.
- Opleidingsmogelijkheden.
- Goede werksfeer in een dynamische organisatie.
- Plaats tewerkstelling: West-Vlaanderen.

Sollicitaties

Je stuurt je gemotiveerde sollicitatiebrief met CV tegen uiterlijk 29/11/2013 naar:

ABVV WEST-VLAANDEREN
T.a.v. Brenda Deleye
Conservatoriumplein 9,
8500 Kortrijk
of per e-mail naar:
brenda.deleye@abvv-wvl.be

De geselecteerde kandidaten dienen vergelijkende testen af te leggen.

 EDITO

Klimaat en vakbond: één front

De verwoestende storm in de Filippijnen wijst nogmaals op de dringende noodzaak om de klimaatopwarming te bestrijden. Het volstaat echter niet hierbij stil te staan wanneer een ramp zich voordoet en de beelden op televisie ons met de tragische werkelijkheid confronteren. Wij als vakbond zitten alvast niet stil.

Naar aanleiding van de 19e Wereldklimaatconferentie die van start gegaan is in Warschau, en waaraan het ABVV als vakbond deelneemt, organiseren we de ABVV-klimaatweek (zie blz. 4) én hebben we 'De Nieuwe Werker' in een groen jasje gestoken. De verschillende ABVV-afdelingen, de beroepscentrales en de gewestelijke afdelingen beschrijven in de volgende pagina's de initiatieven die ze op het terrein nemen in de strijd tegen de opwarming van het klimaat en voor energiebesparing. Ze schotelen je ook bruikbare tips voor om mee in actie te komen voor een leefbare wereld.

Het klimaat is ook onze zaak

Zelfs al is dit op het eerste zicht misschien minder evident, toch belngt de klimaatproblematiek de vakbeweging erg aan. Ondanks de crisis en de onmiddellijke problemen die zij veroorzaakt: tewerkstelling, koopkracht, werkloosheid bij jongeren en ouderen, besparingen, onrechtvaardige belastingen enz., verliezen wij als vakbond de nabije en ook de verre toekomst niet uit het oog.

Inspelen op de uitdaging van de klimaatverandering houdt radicale veranderingen in: in onze manier van leven, van consumeren, van bewegen, van produceren,... We moeten bouwen aan een totaal andere samenleving waarin werknemers, producenten, consumenten, burgers, verantwoordelijke ouders en actoren van verandering veel meer in de pap te brokken hebben.

Een rechtvaardige omslag ...

Op grond van de ervaringen uit het verleden willen wij niet dat de omslag naar die andere, duurzame samenleving plaatsvindt zoals de andere 'industriële revoluties' in het verleden, nl. ten koste van de werknemers, met als gevolg sociale ellende die we daarna tientallen jaren moeten bestrijden. Het probleem is niet de keuze tussen milieu en werkgelegenheid of tussen milieu en groei, maar de keuze voor de bescherming van het milieu EN van de werkgelegenheid, voor het milieu EN voor duurzame groei.

... naar een meer rechtvaardige samenleving

Wij willen niet dat deze omslag door de heersende klasse te baat genomen of als voorwendsel gebruikt wordt om zich van de natuurlijke hulpbronnen meester te maken en hun voorwaarden op te leggen aan de overgrote meerderheid van de bevolking van de planeet.

Of men het nu wil of niet, we moeten onze sociale organisatie, de manier waarop we handel drijven met de rest van de wereld, onze relatie tot de natuur en tot de rest van de wereld, ons productiesysteem en de ermee gepaard gaande sociale betrekkingen radicaal herzien. Het gaat dus niet alleen meer over de herverdeling van de geproduceerde rijkdom. Wij willen verder kijken en als burgers mee beslissen over de manier waarop men zal produceren, over wat men zal produceren, over hoe men zal produceren en tegelijkertijd de gevolgen voor de natuur en de verspilling van de natuurlijke hulpbronnen zoveel mogelijk zal beperken, over hoe ervoor zorgen dat de groei morgen verzoend kan worden met duurzame ontwikkeling en de vrijwaring van de belangen en het welzijn van de toekomstige generaties. De overgang naar deze nieuwe samenleving moet stoelen op rechtvaardigheid, en dus op respect voor het leefmilieu maar ook voor de mens en zijn rechten.



Anne Demelenne
Algemeen secretaris

Rudy De Leeuw
Voorzitter

24.000 arbeiders van het PC 100 eisen elementaire verbetering arbeidsvoorwaarden



Voor de arbeiders van het PC 100 is de maat vol. Het PC 100, dat is het aanvullend paritair comité voor arbeiders. Daar vallen 24.000 werknemers onder en die eisen elementaire verbeteringen van hun loon- en arbeidsvoorwaarden. Meer dan **30 jaar lang kregen ze niets** omdat de werkgevers altijd uitvluchten vonden om geen sociaal overleg te plegen en dus ook geen collectieve arbeidsovereenkomsten af te sluiten. Sinds 5 jaar is dat overleg er wel. Maar nu er moet onderhandeld worden over een nieuw sectoraal akkoord voor 2013-2014, verbergen de werkgevers zich achter

de **loonblokkering** om niet de minste verbetering van de loon- en arbeidsvoorwaarden toe te staan.

Vakbondsmilitanten voerden op 12 november actie om de patronale houding aan de kaak te stellen en om hun eisen kracht bij te zetten. En voor alle duidelijkheid, die eisen zijn **op geen enkele manier een inbreuk op de loonblokkering** die de regering heeft opgelegd.

Wat zijn die elementaire vakbondseisen voor de nieuwe cao?

- Een **statuut voor de vakbondsafvaardiging**, zodat de arbeiders uit het PC 100 eindelijk volwaardige vertegenwoordiging en spreekrecht krijgen.
- De **indexering van de reële lonen** in de sector, zodat de koopkracht beschermd wordt.
- **5 euro supplement bestaanszekerheid** bij tijdelijke werkloosheid, zodat een discriminatie tegenover de bedienden wordt weggevoerd.

Op blz. 10 lees je meer over deze zaak.

VACATURES

HET FEDERAAL ABVV WERFT AAN:

1 Deskundige werkloosheidsreglementering (m/v)

(MET AANLEGGING VAN WERFRESERVE)

Doel van de functie

Instaan voor een tijdige en correcte uitbetaling van de werkloosheidsuitkeringen door het organiseren van alle werkzaamheden m.b.t. werkloosheid op federaal niveau en door te zorgen voor een juiste en uniforme omkadering van de gewestelijke werkloosheidsdiensten betreffende het werkloosheidssysteem (werkmethode) en de werkloosheidsreglementering op basis van RVA-richtlijnen en bepalingen.

Verantwoordelijkheidsgebieden

- Vorming geven over de werkloosheidsreglementering en de geïnformateerde werkmethode
- Aanmaken van vormingsnota's
- Aanmaken van technische nota's / studies inzake werkloosheidsmateries

Profiel

- Diploma hoger onderwijs, lange of korte type of gelijkgesteld

- Uitstekende beheersing van de wetgeving rond werkloosheid en sociale wetgeving in het algemeen
- Kennis hebben van en ervaring hebben in de werking van een gewestelijke werkloosheidsdienst of gelijkaardig (minimum 2 jaar)
- Teamspirit
- Kennis van de beide landstalen
- Bedienen van een pc (Windows omgeving)

Wij bieden

- Contract onbepaalde duur
- Loon volgens ABVV-barema
- Extralegale voordelen

Sollicitaties vóór 6 december 2013 richten aan:

Federaal ABVV, Christine Bartholomé, Hoogstraat 42, 1000 Brussel, aanwervingen@abvv.be
Extra informatie over de functie krijg je bij Guy Leten, directeur Werkloosheidsdienst, tel.: 02 506 83 17.

Via 'Mijn ABVV' heb je als ABVV-lid toegang tot je persoonlijk dossier. Je hebt hiervoor wel een elektronische identiteitskaart en kaartlezer nodig.

Werkzoekenden kunnen de gegevens van hun dossier werkloosheid inkijken, controleren of hun uitkering is betaald, fiscale fiches of attestaten afdrukken, ...

Surf naar www.abvv.be/mijn-abvv
ABVV website: www.abvv.be
Vlaams ABVV website: www.vlaamsabvv.be



Waterloos en
ecologisch gedrukt
bij Eco Print Center

Volg het
ABVV op
Facebook



vakbondABVV

De klimaatopwarming de aandacht geven die ze verdient

Daarom organiseert het ABVV opnieuw een klimaatweek en steekt ook De Nieuwe Werker in een groen jasje.

Elk jaar gebeurt het ergens wel: een actie of campagne om de klimaatopwarming onder de aandacht te houden van burens, vrienden, burgers en politici. Die aandacht en druk op politici is nodig. Vlaanderen ligt niet op koers om de klimaatdoelstellingen te halen en op het wereldtoneel noteren we jaar na jaar nieuwe uitstootrecords.

Zo verliezen we steeds weer tijd en geld. De klimaatopwarming brengt stijgende schadekosten mee, de transitie naar een koolstofarme economie loopt vertraging op en we schuiven de oplopende factuur door naar de komende generaties. Bij elk jaar uitstel missen we ook de voordelen van een schoner leefmilieu. De weg naar de doelstellingen om onze wereld leefbaar te houden lijkt lang maar blijft haalbaar...

ZELF ACTIE ONDERNEMEN
De klimaatverandering zal in de eerste plaats gevolgen hebben voor de kwetsbaarste huishoudens wereldwijd. De factuur wordt opnieuw al te gemakkelijk doorgeschoven naar de werknemers. Dit moeten we blijven aankaarten en onder de aandacht brengen. Er is zeker en vast nood aan structurele internationale afspraken, maar

daarop hoeven we niet te wachten om zelf actie te ondernemen. Daarom organiseren we de ABVV-klimaatweek.

WAT GEBEURT ER TIJDENS DE ABVV-KLIMAATWEEK?
Een week lang, van maandag 18 tot zaterdag 23 november 2013, rijden we door de verschillende ABVV-gewesten in Vlaanderen. We houden halt aan bedrijventerreinen en op publieke plaatsen. Op een ludieke manier zetten we de klimaatopwarming en voordelen van verandering en energiebesparingen in de kijker. Aan de infostand krijg je alle info over de actie, maar ook wat je kan doen op de werkvloer, met de interactieve klimaatquiz valt er iets te winnen, en bij enkele van de stops versterken deelnemende organisaties ons in de Klimaatstraat.

WAAR ZIJN WE TE VINDEN?
• Maandag 18/11 zijn we van 10 tot 16u met de mobiele stand in Gent op de parkeerterreinen van Ikea. In de Klimaatstraat kan je het bandenspanningsteam vinden, een sapje trappen op de sappen-trapper, je kans wagen in de klimaatquiz, snuisteren in tweedehandsboeken...



- Dinsdag 19/11 stopt onze mobiele stand van 7u30 tot 9u bij zorg- en begeleidingscentrum Ave Regina in Lovenjoel (Bierbeek).
- Woensdagochtend 20/11 staan we van 7u30 tot 9u30 en om 12u aan de poorten van Umicore Hoboken.
- Donderdag 21/11 zijn we te gast op de vormingstweedaagse van ABVV-Senioren in Blankenberge. Die dag denken en debatteren we met de senioren mee over de toekomst van de energiefactuur.
- Vrijdag 22/11 bezoeken we het congres van ABVV-Metaal waar we in gesprek gaan met delegees uit de industrie.
- Zaterdag 23/11 ontmoeten we in de voormiddag iedereen op de markt van Turnhout tijdens hun lokale aankopen.

DOE MEE!
Breng ons een bezoek en breng je vragen mee. Misschien kan de klimaatweek je aanzetten om zelf actief te worden op je werkplek, of krijg je ideeën rond energiebesparingen, verduurzamen van het woon-werkverkeer, duurzamer waterbeheer, beter materialenbeheer, enz.

MEER INFO OVER DE ABVV-KLIMAATWEEK
• Surf naar www.vlaamsabvv.be/klimaatactie.
• Sluit je aan bij onze Facebook-groep "ABVV'ers voor een leefbare wereld".
• Contacteer ons via milieu@vlaams.abvv.be.

Klimaatopwarming: niet om mee te lachen

Er valt niet te lachen met de klimaatopwarming. Toon mee je verantwoordiging en post je "Ik lach er niet mee"-foto op onze Facebookgroep.

Voor het volgende rondje klimaatonderhandelingen in Warschau ligt er een pak werk op tafel. We talmen te lang met het nemen van juiste maatregelen. De risico's op onomkeerbare milieuschade nemen toe. De 2°C grens halen wordt jaar na jaar moeilijker.

Politici, neem uw verantwoordelijkheid
Het jongste klimaatrapport van de Verenigde Naties bevestigt de verantwoordelijkheid van de mens.

Juist ja: dezelfde mensen die de oplossingen in handen hebben. Er is absoluut nood aan ambitie om de noodzakelijke stappen te zetten voor een duurzame toekomst en leefbare planeet voor echt iedereen. In 2015 moet er een nieuw bindend akkoord worden ondertekend. Maar vooraleer er iets kan ondertekend worden, moet er een akkoord zijn...

Ik lach er niet mee
Ieder zijn deel, dus ook de politici. Toon dat jij meer ambitie van hen verwacht en dat het menens is met de klimaatopwarming.

• Heb je een smartphone, tablet of webcam? Neem dan een foto van jezelf waarop je verantwoordigd

kijkt. Een foto zonder glimlach, recht in de lens. Post je foto op je sociale netwerken met de hashtag #iklachernietmee én op onze Facebookgroep "ABVV'ers voor een leefbare wereld".

• Of kom tijdens de ABVV-klimaatweek naar onze mobiele klimaatstand en laat een foto van je nemen. We maken hiermee een digitale fotomuur van gezichten waarvan de glimlach is verdwenen.

Want klimaatopwarming is ernstig. Tijd dat alle politici ook zo kijken naar de klimaatopwarming. Hoe groter de digitale fotomuur, hoe groter de draagkracht.

Zoek het woord en win

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

- Horizontaal**
- 1 vooruitzicht
 - 2 samenwerkende vennootschap
 - 3 Arbeid & Milieu - groen (Eng.)
 - 4 belangrijkste uitstoter van broeikasgassen - lof
 - 5 Bureau of International Recycling (afk.) - draadloos netwerk
 - 6 in opdracht (afk.) - hernieuwbare energie (afk.) - middeleeuws koopvaardischip
 - 7 eveneens - voegwoord
 - 8 smuk - en omstreken (afk.)
 - 9 wij - vacht
 - 10 waar we deze week speciale aandacht voor vragen - Europese Unie

- Verticaal**
- 1 autodeelaanbieder - ego
 - 2 ongebreideld
 - 3 onder-officier - nummer (afk.) - fruit
 - 4 heldendicht - rivier in Nederland
 - 5 Kenya (autokenteken) - klimaat
 - 6 muziekinstrument - vader
 - 7 zee (Spaans) - ik neem voedsel tot mij
 - 8 brandstof uit de 19de eeuw
 - 9 ik roep - selenium (afk.)
 - 10 arbeidsvermogen

Vorm met de letters in de groene vlakken het 10-letterwoord dat we zoeken en maak kans op één van de 3 voordeelpakketten bij Cambio autodelen of één van de 2 mooie boeketten met fairtraderozen.

Stuur je 10-letterwoord samen met je naam en adres naar Vlaams ABVV, Klimaatweek, Hoogstraat 42, 1000 Brussel, milieu@vlaams.abvv.be

De vele voordelen van autodelen

Als je zelf geen wagen hebt en er toch één nodig hebt, wat doe je dan? Dan zoek je iemand die zijn auto wil delen. Dat deden wij ook voor de klimaatweek. Er zijn vele goede redenen om autodelen te overwegen.

Bespaar 4000 euro
Een eigen wagen kost je gemiddeld 4000 euro per jaar. Een investering die moeilijk economisch rendabel te noemen is. Het maakt de reële kilometerprijs van je wagen vrij hoog. En toch blijft de Belg vooral kiezen voor de auto. Met ecodrivng en je bandenspanning controleren kan je alvast besparen op je brandstofkosten. Maar met autodelen kan je nog veel meer besparen.
Carpoolen en mobiliteitsbudgetten om het woon-werkverkeer te verduurzamen winnen aan belang en ook het autodelen zit in de lift. Formules als Cambio wakkeren de interesse aan.

Delen is het nieuwe hebben

Een auto is handig, gemakkelijk en praktisch, maar niet voor elke verplaatsing aangewezen. Je gebruikt de auto alleen maar als je hem nodig hebt. Lijkt logisch, maar de auto staat wel de meeste tijd geparkeerd. Via autodeelprojecten als Cambio en Autopia wordt de auto efficiënter gebruikt, hoef je niet langer eigenaar te zijn en betaal je enkel voor het gebruik.

Vijf voordelen
1 Autodelen is goedkoper dan een auto bezitten. De kosten deel je immers met meerdere gebruikers.
2 Je gaat bewuster om met het autogebruik en kiest sneller om te stappen, de fiets op te

springen of het openbaar vervoer te nemen. Gezonder voor jezelf en je hebt een veel lagere voetafdruk.
3 Je sociale contacten verbeteren. Via het autodelen leer je nieuwe mensen kennen. En voor je het weet deel je nog meer voorwerpen en diensten.
4 Je deelt de lasten van de auto. De auto wassen doet niemand graag en er is nooit tijd om de auto naar de garage te brengen voor een onderhoud. Via autodelen deel je dus ook die vervelende taakjes.
5 De positieve impact van een gedeelde auto is hoog. Het opent ruimte in de stad voor vergroening, verbetert de verkeersleefbaarheid en helpt ons rationeler om te gaan met de steeds schaarser wordende grondstoffen.

Meer info: www.cambio.be en www.autodelen.be

■ INTERVIEW MET CAROLINE COPERS (VLAAMS ABVV)

Snoei in energieverbruik en kies voor jobs!



Actie is dringend nodig om de klimaatverandering te stoppen. Die eis staat centraal in onze ABVV-klimaatweek. Maar wat kunnen we eraan doen? Veel meer dan u denkt, vertelt Caroline Copers, algemeen secretaris van het Vlaams ABVV.

Wat is die klimaatverandering eigenlijk?

Caroline: “De aarde warmt op. Dat komt omdat we fossiel brandstof zoals olie, kolen en gas verbranden om onze bedrijven te doen draaien, onze huizen te verwarmen en onze vrachtwagens en auto’s te laten rijden. Ook veeteelt op grote schaal en ontbossing van bijvoorbeeld het Amazonewoud dragen hiertoe bij. Er zitten nu meer broeikasgassen in de atmosfeer dan in de laatste 800.000 jaar.”

Waarover moeten we ons zorgen maken?

Caroline: “Klimaatverandering dreigt grote en onherstelbare schade aan te richten. Op sommige plaatsen wordt het steeds droger, in andere regio’s zijn er meer stormen en overstromingen. De droogte van 2010 in Rusland veroorzaakte voor 15 miljard dollar schade, ongeveer binnenlands product.

De gemiddelde temperatuur ligt in België 2,3 graden hoger dan 200 jaar geleden. Er zijn nu dubbel zoveel zomerse hittegolven in België dan 50 à 100 jaar geleden. Dat zorgt voor extra sterfgevallen. En het wordt in de winter steeds natter. Het aantal dagen met zware neerslag verdubbelde. Waardoor het aantal overstromingen toeneemt. De ijskappen smelten door de oplopende temperaturen waardoor de zeespiegel stijgt en het overstromingsgevaar aan de kusten toeneemt.

Niet alleen de opwarming is een probleem. De verbranding van olie, kolen en gas zorgt voor luchtverontreiniging. De Europese stadsbewoners lopen nu al gezondheidsschade op. Het kost de stedelingen ongeveer 1 jaar van hun leven.

Vaak zijn de kwetsbaarste bevolkingsgroepen wereldwijd het eerste slachtoffer. Verdroogde gronden doen mensen migreren. Stijgende voedselprijzen raken hen het hardst. En ze wonen dikwijls op plaatsen waar er meer verontreiniging is.”

Tegen 2050 moeten we een klimaatneutrale samenleving en economie tot stand gebracht hebben. Wat betekent dat concreet?

Caroline: “Een klimaatneutrale economie haalt ongeveer evenveel broeikasgassen uit de lucht, bijv. door bossen, als dat ze uitstoot. Als we de opwarming van het klimaat willen beperken tot 2 graden Celsius, dan mogen we maximaal 1000 miljard ton CO2 uitstoten. Sinds het begin van de industriële revolutie hebben we de helft van dat koolstofbudget al opgebruikt.

DE GEMIDDELDE TEMPERATUUR LIGT IN BELGIË 2,3°C HOGER DAN 200 JAAR GELEDEN

Tot 2050 kunnen we dus nog ongeveer 500 miljard ton uitstoten. Daarna moeten we klimaatneutraal zijn.

Wanneer we echter alle tot nu toe bekende reserves aan olie, gas en kolen zouden opstoken, levert dat 2795 miljard ton CO2-uitstoot op. Ruim vijf maal meer dus dan wat we min of meer veilig kunnen uitstoten. Dat levert dus een enorm probleem op.”

Welke keuzes kunnen we daartoe vandaag al maken?

Caroline: “Er is een forse investering nodig om alle gebouwen en wonin-

gen in Vlaanderen energiezuinig te maken. De nieuwe gebouwen die we nu nog neerzetten moeten lage-energiegebouwen zijn. Bestaande gebouwen kunnen we energiezuinig renoveren, bijvoorbeeld door ze goed te isoleren.

Vandaag heeft slechts 42% van de Vlamingen een volledig geïsoleerd dak, dubbel glas én een zuinige verwarmingsketel. Er valt ook heel wat energie te besparen met spaar- en LED-lampen en met energiezuinige wasmachines, diepvriezers, koelkasten en elektronica. Ook energiebesparing in bedrijven is belangrijk. We verplaatsen ons best meer met openbaar vervoer zoals treinen en bussen, en met (elektrische) fietsen.

De energie die we dan nog nodig hebben kunnen we voor een groot deel opwekken met windmolens, zonnepanelen, zonneboilers voor heet water, waterkrachtcentrales, enz. Dat moet allicht op Europese schaal. Vlaanderen is immers klein en dichtbevolkt.

Als je al het mogelijke hebt gedaan, rest nog compensatie, bijvoorbeeld door bomen aan te planten. Bomen hebben voor hun groei CO2 nodig die ze uit de lucht halen.”

Wat hebben we aan al die maatregelen?

Caroline: “Al die maatregelen vragen een stevige inspanning, dat is duidelijk. Maar als we het slim aanpakken krijgen we er flink wat voor terug. De klimaatverandering stoppen is het eerste doel, maar er is meer.

Energiebesparing komt er voor een stuk op neer dat we de invoer van olie, kolen en gas vervangen door werk. Onze gebouwen energiezuig-

Minder energie verbruiken staat gelijk met een lagere energiefactuur. Dat is belangrijk, zeker voor mensen met een laag inkomen die nu dikwijls terecht komen in slechte woningen met een hoge energierekening.

Energiebesparing verlaagt ook de vraag energie, wat leidt tot lagere prijzen. Een studie schat daarom dat elke euro die op Europese schaal wordt uitgespaard door lager energieverbruik bijkomend één euro oplevert door prijsdalingen. En zo kan de energiefactuur van de gezinnen verder dalen en economische kracht van de bedrijven toemen.

Investeren in energiebesparing en hernieuwbare energie geeft innovatie een duw in de rug. Zo heeft het Leuvense onderzoekscentrum FMTC (Flanders' Mechatronics Technology Centre) software ontwikkeld om het energieverbruik van machines heel gedetailleerd te analyseren. Daardoor kunnen ze de machines aanpassen zodat die een pak minder energie verbruiken. Door die kennis toe te passen kon weefmachinebouwer Picanol bij bepaalde machines het energieverbruik met 15% terugdringen.

Als we er in slagen om hier een sterke hernieuwbare energiesector uit te bouwen, o.a. via energiecoöperatieven, zorgen we voor lokale verankering. De hernieuwbare energiesector in Duitsland is voor ongeveer de helft in handen van burgers en lokale besturen. Volgens het Belgische Federaal Planbureau kan de toepassing van hernieuwbare energietechnologieën veel werkgelegenheid creëren: schattingen lopen van 18.000 tot 53.000 banen in 2030.”

ONZE GEBOUWEN ENERGIEZUINIG MAKEN ZAL VOOR DUIZENDEN BIJKOMENDE JOBS ZORGEN

nig maken zal zorgen voor duizenden bijkomende jobs per jaar in de bouwsector. Renovatie van gebouwen leidt tot betere huizen waarin het aangenamer wonen is.



VLAAMS
ABVV

**Snoei in energieverbruik.
En kies voor jobs!**



ABVV IN ACTIE VOOR EEN LEEFBARE WERELD

www.vlaamsabvv.be/klimaatactie



Ecologisch verantwoorde vis: een must, ook voor jou

In hoofdzaak daartoe gedwongen door het Europees gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) is er allicht geen enkele sector waar, zoals in de visserij, ecologie en economie zo onafscheidelijk zijn geworden. Nochtans werd het begrip duurzaamheid geen decennium geleden in visserijmiddens beschouwd als de grootste bedreiging voor de sector. Om het tij te doen keren namen de sociale partners het heft in handen en gingen ze over tot de oprichting van de Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO) onder voorzitterschap van Ivan VICTOR, tevens voorzitter van de BTB.

De Stichting stimuleert de Belgische vloot om gebruik te maken van **selectievere, economischer en milieuvriendelijker visoptuiging**. Hiervoor heeft de Stichting talrijke (piloot)projecten opgestart, waarbij de focus telkens lag op een duurzame en ecologisch verantwoorde visserij, een rationeler energieverbruik en een positiever imago voor de Belgische boomkorvisserij die zonder deze ingrepen ongetwijfeld reeds door Europa zou verboden zijn.

WE MOETEN LEREN ETEN WAT DE VISSER VANGT EN NIET ENKEL DE VISSER LATEN VISSSEN WAT DE COMMERCIE ONS OPDRINGT EN DE GROOTSTE WINSTEN OPLEVERT

De meerderheid van de Belgische reders heeft mede dankzij de inspanningen van SDVO hun traditionele boomkorvaartuig omgeschakeld naar een alternatiever vissersvaartuig, waarbij vaak gebruik wordt gemaakt van een combinatie van verschillende technieken die de bodembereoering, de

uitstoot, het brandstofverbruik en de bijvangst (discards) sterk doen verminderen.

Toen SDVO in 2004 opgericht werd, was het begrip “duurzaam” eerder onbekend, en werd duurzaamheid veeleer beschouwd als een bedreiging. SDVO heeft een kentering teweeggebracht in deze perceptie. Nu bijna 10 jaar later is men ook in de visserij immers tot het volle besef gekomen dat meewerken aan duurzaamheid de enige overlevingskans is voor de sector. Duurzaamheid is voor de visserijsector dan ook meer dan alleen maar een trend. Het is een evolutie met een verregaande impact, zowel voor de visserijsector zelf, als voor de consumenten. Want welke consument wil geen kwaliteit op zijn bord? Wie wil niet dat er duurzaam met de visbestanden wordt omgesprongen? Wie zegt ‘nee’ tegen visserijtechnieken die de zeebodem sparen en er voor zorgen dat onze visstocks ook voor de volgende generaties op peil worden gehouden?

DUURZAME VIS

Duurzaam gevangen vis is vis die gevangen werd met respect voor het mariene milieu, met zorg voor het voortbestaan van de vis-



stocks, met aandacht voor de veiligheid van diegenen die er hun beroep van maken, en dat alles tegen billijke loon- en arbeidsvoorwaarden. De vis gevangen door de Belgische vloot beantwoordt aan al deze criteria.

De consumenten weten echter niet altijd wat onze Noordzee te bieden heeft en laten zo heel wat kansen onbenut. Door bewust te kiezen voor duurzaam gevangen vis door Belgische vissersvaartuigen en de **viskalender** te consulteren alvorens vis te kopen, kan de consument niet alleen bijdragen om de zware ecologische voetafdruk van de visserij

te verminderen maar tevens zorgen voor een beter inkomen voor onze leden vissers.

Al te gemakkelijk laat de consument zich vissoorten opdringen zoals pangasius, tilapia en victoriabaars die van de andere kant van de wereld worden overgevoerd, terwijl de dagelijks door onze vissers aangevoerde grote variëteit aan lekkere vis vaak in de veilingen geen koper vindt en dient verwerkt te worden tot veevoeder.

Ivan VICTOR
Nationaal Secretaris Visserij

EET DE VIS VAN HET SEIZOEN!

Surf naar www.visinfo.be/vis en klik onderaan door op ‘Kalender’. Daarna kan je de handige kalender downloaden en afprinten.

Duurzame logistiek

Het steeds drukker wordende verkeer is een van de belangrijkste drijfveren om op zoek te gaan naar betere oplossingen voor het leveren en ophalen van goederen. De laatste jaren hebben zowel de overheid, academici en bedrijven initiatieven genomen om oplossingen te zoeken voor het probleem van de toenemende drukte en congestie. BTB denkt mee.

VEEL PROEFPROJECTEN, MAAR ZONDER AANDACHT VOOR HET PERSONEEL

Een van de maatregelen zijn de proefprojecten met eco-combi's. Die zouden er moeten voor zorgen dat er meer vracht in 1 grotere vrachtwagen kan. Bijkomend voordeel is dat er minder voertuigen moeten ingezet worden om dezelfde hoeveelheid lading te vervoeren. Maar er werd in de aanloop naar deze proefprojecten onvoldoende rekening gehouden met de BTB-bezorgdheden. Frank Moreels, federaal secretaris wegvervoer en logistiek: “Een degelijke opleiding en een aangepast loon zijn een minimumvereiste voor BTB om met deze projecten te starten. Maar onze vraag vond bij de betrokken ministers, noch bij de werkgevers gehoor. Het blijft voor ons een aandachtspunt. Een kind weet immers dat langere en zwaardere voertuigen moeilijker te besturen zijn.”

Een ander duurzaam project is de uitbouw van de stadsdistributiecentra die in navolging van Hasselt ook in Gent en Charleroi ingang vinden.

PIEK & EN PIEK 2: LEVEREN BUITEN DE SPITS

In Vlaanderen werd onlangs beslist om het Piekproefproject te verlengen. Daarbij worden supermarkten buiten de spitsuren bevoorrad. Het project werd ook uitgebreid van 9 naar 57 steden en

gemeenten. Ook het aantal winkelketens werd uitgebreid van 2 (Colruyt en Delhaize) naar 5 (Carrefour, Lidl en Albert Heijn kwamen er bij). Om de impact van de leveringen tijdens de dag in te perken wordt er niet alleen een shift gemaakt naar de levering van goederen tijdens de vroege ochtend en de late avond. Er gebeuren ook een aantal technische ingrepen aan vrachtwagens, aanpassingen aan het laad- en losmateriaal en aan de laad- en losplaatsen.

TNT-MOBILE DEPOT BRUSSELS

Een proefproject van de Nederlandse pakjesdienst TNT-Express in Brussel. Het bedrijf liet een aangepaste truck bouwen. Die functioneert als een rijdend magazijn dat op het TNT-Express depot aan de luchthaven van Zaventem wordt volgeladen. Daarna rijdt deze vrachtwagen naar een parkeerplaats in de stad waar het magazijn aangesloten wordt op het elektriciteitsnet, en uitgeschoven wordt om als volwaardig magazijn te functioneren. De pakjes worden overgeladen in elektrische “tricycles” (grote elektrische driewielers) die dan daarna doorheen de stad pakjes afleveren en ophalen. Eenmaal dat alle rondes erop zitten keren de driewielers terug naar het mobiele magazijn dat opnieuw volgeladen wordt met de opgehaalde pakjes. Daarna keert de truck terug

naar het depot aan de luchthaven en worden de pakjes uitgeladen om in het distributiecenter behandeld worden. Sandra Langenus, gewestelijk secretaris voor de regio Vlaams-Brabant en Brussel ziet potentieel in dit proefproject en hoopt dat het definitief ontplooid zal worden voor de hele stad. “Op deze manier wordt er milieuvriendelijk gewerkt, draagt men bij tot het verminderen van de files en worden er voertuigen uit de binnenstad gehouden. Iets waar we als BTB alleen maar kunnen achterstaan.”

STADSDISTRIBUTIE IN CHARLEROI

De handelszaken in Charleroi, die hun leveringen op tijd en vaak op hetzelfde moment willen, brengen luchtvervuiling, verkeers- en geluidshinder met zich mee. Geïnspireerd door een proefproject in Hasselt werkte de stad Charleroi in samenwerking met de handelaars een leefbare, duurzame en klantvriendelijke oplossing uit: een logistiek servicecentrum aan de rand van de stad.

Philippe Dumortier, gewestelijk secretaris legt uit: “Het project pakt de belevering op



een unieke, maar zeer logische, manier aan. De goederen van de lokale handelaars worden niet langer door verschillende vrachtwagens en op verschillende momenten aangeleverd in de stad maar wel op een gezamenlijk depot buiten de stad. Zo kunnen leveranciers de hele dag aanleveren en hoeven ze geen rekening meer te houden met vensteruren en laad- en loszones.”

De goederen worden dan in het depot gebundeld en op een ecologische manier veilig en op maat afgeleverd aan de handelaar. Handelaars laten hun goederen leveren in het depot, fietsen en elektrische trucks brengen de goederen naar de stad. De voordelen spreken voor zich: minder vrachtwagens in de stad en een aangenamer wijkklimaat.

Voor de handelaars zijn er 3 belangrijke redenen om in het project te stappen, naast het op maat leveren en verzenden van hun goederen: uitgaande post wordt gebracht naar B-post, pakketten van B-post kunnen worden geleverd en misschien wel het belangrijkste argument, het verpakkingsmateriaal (papier, karton, plastic, ...) wordt opnieuw opgehaald.

Philippe Dumortier is enthousiast over het project en ziet ook voor de chauffeur een aantal voordelen. “Geen moeilijk doortocht door de smalle straatjes of het zoeken naar een geschikte laad- of los zone. Andere hinderlijke situaties, zoals dubbel parkeren, uitlaatgassen en onveilige situaties voor fiets- en voetgangers worden tot een minimum beperkt wat een pak stress wegneemt. En dat komt de werkkwaliteit van de chauffeur alleen maar ten goede.”



STANDPUNT

Vakbond 2.0 voor een nieuwe industrialisering

Op 21 en 22 november – midden in de klimaatweek – houdt ABVV-Metaal in Genk zijn tweede Statutair Congres op de oude mijnsite van Winterslag. In 1917 werd daar voor het eerst in Limburg steenkool naar boven gehaald. En op een steenworp van het congrescentrum rolt straks de laatste auto van de band bij Ford Genk. Het lijkt wel het verhaal van een halve eeuw industriële ontwikkeling. Het lijkt bijna – na alle klappen – alsof dat verhaal een einde lijkt te kennen.

Het is een feit dat in 1970 veertig procent van de actieve bevolking in de industrie werkte en vandaag nog zo'n twintig procent. Desondanks zijn we ervan overtuigd dat deze voortschrijdende des-industrialisering geen natuurwet is. Het is bovendien ook zo dat landen die hun industriële basis kwijtraaken economisch slechter presteren. Ze missen export, waardoor hun handels- en financiële balans verzwakt en dus ook hun economische draagkracht. Hoe breder de economische basis, hoe meer een overheid kan uitgeven. De industrie vormt de basis van de economische piramide. De industrie is en blijft de basis van onze welvaart.

Het is mede onze taak om de erosie van ons industrieel weefsel met alle middelen tegen te houden. In dat kader moeten we ook aan de kost denken. Niet alleen aan de loonkost, ook aan de energie- en grondstoffenkost. Zelfs dat zal niet volstaan. Nee, om onze welvaart te behouden is een nieuwe industrialisering nodig, maar binnen een context van duurzame ontwikkeling.

De maatschappelijke uitdagingen waarvoor we staan, vragen grote inspanningen op vlak van energie en brandstof, klimaatverandering, waterschaarste ... Specifiek voor de metaalsector is er de grondstoffenschaarste: naar alle verwachtingen zal de vraag naar grondstoffen de volgende 20 jaar met 55 procent toenemen. Op korte termijn (tegen 2015!) verwacht men een risico voor een vijftal metalen en op middellange termijn (2020) voor een viertal andere metalen. Dit risico geldt niet alleen voor de productie in een bedrijf, maar ook voor de machines die nodig zijn om te kunnen produceren in het eigen bedrijf, stroomopwaarts of -afwaarts. Voor onze sectoren gaat het dan om meer dan 460 bedrijven. De bedreiging die schuilt in de schaarste van een aantal metalen/materialen kunnen en moeten we met behulp van technologische en systeeminnovatie en met kennisdeling ombuigen tot een opportuniteit: bouwen aan een nieuw industrieel ecosysteem met oog voor een gezonde economie, kwaliteitsvolle (volwaardige en werkbare) jobs in een slimme, innovatieve productie en logistieke omgeving en een zo klein mogelijk negatieve klimaat- en milieu-impact.

Zo'n transitie is niet mogelijk zonder een zo groot mogelijk draagvlak in de sectoren en in de bedrijven. Werken aan dat draagvlak en de aanzet voor deze oefening – welke transitie is er nodig om een duurzaam industrieel beleid te ontwikkelen binnen de metaalsectoren? – is de opdracht voor ons tweede Statutair Congres. Het begin schrijven van een nieuw industrieel verhaal.



Herwig Jorissen
Voorzitter

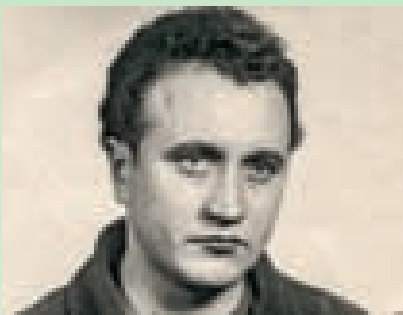
'Megaforces' over de generaties heen

Een duurzaam industrieel beleid mikt op een gezonde economie en op kwalitatieve jobs met een minimale impact op het milieu. Het brengt de mogelijkheden van de toekomstige generaties niet in het gedrang.

De grote uitdaging voor een nieuw industrieel beleid is de manier waarop het zal omgaan met de uitdagingen waar de wereld voor staat, de **tien megakrachten** ('megaforces'): energie en brandstof, klimaatverandering, grondstoffenschaarste, waterschaarste, bevolkingsgroei, welvaart, verstedelijking, voedselveiligheid, achteruitgang ecosystemen en ontbossing en tot slot de ongelijkheid in de vorm van de kloof tussen arm en rijk.

De bevolkingsgroei in de wereld en de toenemende verstedelijking (zullen) zorgen voor een toename van de vraag naar energie, grondstoffen, water en voeding. De effecten op mens en milieu zullen groter worden. De grote bevoorradingsonzekerheid en de volatiele maar steeds stijgende prijs van energie zullen deel van ons dagelijks leven worden. Het is misschien niet evident om zich een beeld te vormen van die grote maatschappelijke uitdagingen.

Tegen de achtergrond van een sterk veranderende wereld vertellen we het verhaal van vier generaties. Het is weliswaar fictie, maar het hadden ook jouw grootvader, vader, zoon of dochter kunnen zijn.



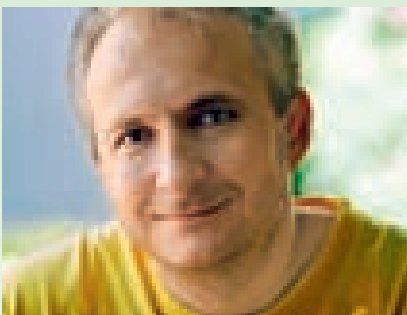
Firmin Hermans wordt geboren aan het eind van de negentiende eeuw. Als tienjarige begint hij te werken als metaalarbeider. Voor Firmin waren Europa en Noord-Amerika het centrum van de wereld. Tijdens zijn leven werden er twee wereldoorlogen uitgevochten. De kolonisatie in het Zuiden was nog volop aan de gang.

Vlak voor WO II wordt Firmin 45 jaar. De wereld verbruikte jaarlijks zo'n 80 EJ aan energie en brandstof. Per persoon lag het energiegebruik de helft lager dan vandaag. België was volledig zelfvoorzienend en van klimaatverandering was geen sprake: de CO2-concentratie lag iets boven het pre-industriële niveau. Ondertussen is daar meer dan een derde bijgekomen. Problemen met grondstoffen- en waterschaarste waren niet aan de orde. Er was genoeg voor iedereen. Wereldwijd leefden 2,3 miljard mensen, in België telde 8,2 miljoen. Vandaag zijn er dat driemaal zo veel. De welvaart, uitgedrukt met het BBP, bedroeg wereldwijd circa 3.000 miljard dollar en in België 30 miljard dollar. Vandaag ligt dat bedrag in België 25 maal hoger. Amper 27,5 procent van de bevolking leefde in stedelijk gebied. Vandaag is dat het dubbele. In België besteedden jonge gezinnen in de vroege twintigste eeuw tot de helft van hun inkomen aan voeding. De achteruitgang van ecosystemen en ontbossing stelde zich nog niet als probleem. In volle Koude Oorlog kon Firmin in 1960, na 55 jaren dienst, met pensioen gaan tijdens de economische expansie.



Georges Van Rooy is geboren in 1934 en begint in 1959 te werken. Europa en Noord-Amerika behoren nog tot het centrum van de wereldmacht, maar Azië schuift via de semi-periferie naar het centrum op. Als tiener maakt hij WO II zelf mee, gevolgd door de dekolonisatie van een aantal landen in het Zuiden en (het einde van) de Koude Oorlog. In de jaren vijftig en zestig was er een nooit geziene economische bloei. De gezinnen besteedden ruim een derde van hun inkomen aan voeding. Vlak na de eerste oliecrisis wordt Georges 45 jaar. De wereld verbruikte jaarlijks 280 EJ aan energie en brandstof: meer dan een verdrievoudiging vergeleken met eind jaren veertig. Het verbruik van meer en meer fossiele brandstoffen (kolen, olie en gas) leidde tot een grotere uitstoot van broeikasgassen.

De grondstoffen- en waterschaarste werden als problemen door de Club van Rome¹ op het voorplan geplaatst. In 1974 leven 4 miljard mensen op aarde. België telt dan 9,8 miljoen inwoners. De welvaart steeg zienderogen: het BBP op wereldvlak bedroeg zo'n 15.000 miljard dollar; in België 55 miljard dollar. Ongeveer 37,5 procent van de bevolking leefde in stedelijk gebied. Het begrip voedselveiligheid werd in 1974 voor het eerst gedefinieerd op de World Food Conference in Rome. De achteruitgang van ecosystemen en ontbossing wordt aangeduid door de ecologische voetafdruk: begin jaren zeventig is dat in België per persoon iets meer dan 6 ha en wereldwijd ruim 1 ha. Tijdens het beroepsleven van Georges volgde de ene economische crisis na de andere. Hij ging met pensioen in 1995.

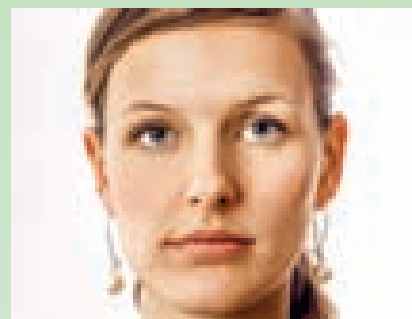


In 1959 wordt **Gerard Impens** geboren. Europa verliest zijn plaats in het centrum van de wereldmacht en schuift op naar de semi-periferie. Noord-Amerika en (bepaalde landen in) Azië zijn de absolute grootmachten. De rest van de wereld zit in de (semi-periferie). Gerard heeft de plaatsing van kernraketten in ons land nog meegemaakt. Gevolgd door de val van de muur van Berlijn. Het was het einde van alle ideologieën en deregulering was/is 'bon ton'. Ondanks de opeenvolgende economische crisissen, hebben jonge

gezinnen nooit zo weinig aan voeding moeten besteden: 10 tot 15 procent van hun inkomen.

Kort na 9/11 wordt Gerard 45 jaar. Het jaarlijkse verbruik van energie en brandstof blijft stijgen: de wereld verbruikte in 2002 jaarlijks ongeveer 460 EJ. Klimaatverandering staat hoog op de politieke agenda: de CO2-concentratie ligt op ongeveer 373 ppm (parts per million), 110 ppm hoger dan vlak voor WO II. Er zijn duidelijke problemen met de grondstoffen- en waterschaarste.

Er zijn 6,2 miljard mensen - bijna een verdrievoudiging op 60 jaar tijd. In België zijn we met 10,3 miljoen. De welvaart weerspiegelt op wereldvlak een nooit geziene rijkdom en bedraagt circa 55 000 miljard dollar. In België ongeveer 250 miljard dollar. Ongeveer 47,5 procent van de bevolking leefde in stedelijk gebied. De achteruitgang van ecosystemen en ontbossing blijft wereldwijd doorgaan: de ecologische voetafdruk ligt in België op bijna 7 ha/persoon en wereldwijd iets lager dan 1,5 ha/persoon. Gerard hoopt in 2021 met pensioen te kunnen gaan, hij zal dan 62 jaar zijn, maar vreest ervoor.



Veerle Del Rey wordt geboren in 1992. Zij zal in een wereld leven waarin Noord-Amerika en vooral (sommige landen in) Azië hun positie in het centrum van de politieke en economische macht versterken. Latijns-Amerika neemt een steeds prominenter plaats op in de semi-periferie. Europa dreigt verder af te glijden naar de (semi)-periferie. Jonge gezinnen moeten (opnieuw) een steeds groter gedeelte van hun inkomen aan voeding besteden. Het worden tijden vol onzekerheid.

Binnen iets meer dan twintig jaar wordt Veerle 45 jaar. Ten opzichte van vandaag, zal de vraag naar energie met 33 procent toenemen. De netto elektriciteitsproductie zal 84 procent hoger liggen dan vandaag. De energie-gerelateerde CO2-uitstoot zal met een vijfde gestegen zijn. Grondstoffen- en waterschaarste zetten door. De bevolkingsgroei neemt nogmaals met 20 procent toe. De vergrijzing blijft een onmiskenbare trend: het aandeel 65-plussers zal 50 procent hoger liggen. Ten opzichte van vandaag groeit de stedelijke bevolking met 44 procent. De belangrijkste voedselprijzen stijgen met 70 tot 90 procent. Onze ecologische voetafdruk breidt met een derde uit en we verliezen meer dan de helft van het Amazonewoud. Wanneer Veerle met pensioen zal kunnen gaan, is onduidelijk.

¹ De Club van Rome is een groep Europese wetenschappers die in 1968 werd opgericht met het oog op samenhangend onderzoek naar wereldproblemen en op de sensibilisering van de (politieke) wereld.

Een transitie naar een duurzame samenleving/economie is nodig, maar niet mogelijk zonder groot maatschappelijk draagvlak, ook in de sectoren en bedrijven. Het is aan ons om te zorgen voor dat draagvlak. De bedreigingen die op ons af komen kunnen en moeten we met behulp van technologische en systeeminnovatie en met kennisdeling ombuigen tot een opportuniteit, nl. om als een van de eerste regio's in Europa te evolueren naar een volwaardige kringloopeconomie. Van je zwakte je sterkte maken, zo zet je stappen vooruit. Het zijn de keuzes die we vandaag maken die er voor zullen zorgen dat ook Veerle morgen nog in een welvarende samenleving kan leven. Of niet.

Wereldleiders houden weer klimaattop

Klimaatverandering is een probleem dat de hele wereld treft. De wereldgemeenschap sloot daarom in 1992 het klimaatverdrag. Om het verdrag verder in te vullen vindt er jaarlijks een klimaatconferentie plaats. Dit jaar gaat die conferentie eind november door in Warschau, de hoofdstad van Polen.

Het klimaatverdrag van 1992 legt vast dat de concentratie van broeikasgassen in de atmosfeer moet stabiliseren op een niveau dat een gevaarlijke invloed van de mens op het klimaat voorkomt. Dat betekent dat de gemiddelde temperatuur op aarde maximum 2°C mag stijgen.

EEN STAP VOORUIT

Een belangrijke klimaatconferentie vond plaats in 1997 in Kyoto (Japan). Daar spraken 37 industrielanden af dat hun uitstoot van broeikasgassen in 2012 5% lager moest liggen dan in 1990. Die afspraak was ongetwijfeld een stap vooruit. Jammer genoeg doen veel landen niet mee. Europa wel, maar de Verenigde Staten niet. En met het verstrijken van de jaren haken sommige van die 37 landen af.

Op internationaal vlak is er duidelijk behoefte aan nieuwe bindende afspraken waarin alle landen een engagement opnemen, zij het dat verschillende landen een verschillende historische verantwoordelijkheid hebben voor het klimaatprobleem. De hoop is dat die bindende afspraken er komen op de klimaatconferentie in Parijs in 2015.

HET GAAT TE TRAAG

Europa heeft die internationale afspraken verder ingevuld. Het heeft een systeem opgezet om de uitstoot van broeikasgassen in de industrie te doen dalen (het Europese emissiehandelssysteem voor broeikasgassen). Europa ontwierp regelgeving om energie te besparen, bijv. door energiezuinige nieuwbouw te verplichten of het gebruik van hernieuwbare energie aan te moedigen.



Tegen het jaar 2050 wil Europa de uitstoot van broeikasgassen verminderen met 80 tot 95% in vergelijking met 1990. Dat betekent dat

de uitstoot elk jaar met 4% moeten dalen. Maar in de periode 1990-2010 daalde de uitstoot in Europa elk jaar met slechts 0,4%.

In Vlaanderen was dat slechts 0,12%. Hoewel Europa internationaal een voorloper is, gaat het ook in Europa dus duidelijk veel te traag.

Waarom je woning energiezuinig maken zo belangrijk is

Bijna 80% van ons energieverbruik in huis heeft te maken met de verwarming en koeling van de woning. Daarin besparen levert heel wat op.

De klassieke energielekken in een woning zijn vaak te vinden in het dak, de muren, de ramen en deuren, en naar de kelder. Even klassiek verwijzen we dan snel naar isolatie, hoogrendementsglas of zuinigere en energie-vriendelijkere verwarmingsinstallaties. Uiteraard zijn dit nuttige en nodige investeringen, zeker omdat de gemiddelde woning in Vlaanderen slechter geïsoleerd is dan een woning in Spanje of Italië.

Voor nieuwbouwwoningen is het vanzelfsprekend dat we bepaalde normen nastreven. Op korte termijn moeten we naar passief- en zogenaamde nulwoningen gaan. Dit zijn huizen die geen of een minimale hoeveelheid energie verbruiken. Je zou een passiefwoning van 100 m² bij wijze van spreken kunnen verwarmen met één haardroger.

Daarnaast is er heel veel werk aan de winkel aan de bestaande woningen. We betalen daar immers elke dag weer de rekening voor. In de eerste plaats kunnen we hieraan iets doen door ons aangepast te kleden, de temperatuur te regelen, de verwarming af te zetten voor we gaan slapen, tochtstrips aan te brengen,... Studies tonen aan dat we hiermee makkelijk meer dan 10% energie kunnen besparen.

INVESTEREN VOOR ONSZELF

We kunnen deze besparingen vervolgens gebruiken om ons huis te voorzien van duurdere maatregelen zoals nieuwe ramen, isolatie, een verwarmingsinstallatie, zonnepanelen of een zonneboiler. Zo stimuleren we niet enkel de economie, maar investeren we eigenlijk voor onszelf: de rendementen hiervan zijn zelfs voor speculanten hallucinant...

In een energiezuinige woning heb je minder dan 1000 kWh nodig om te verwarmen en te koelen.

Investeren in energiezuinige woningen is goed voor onze eigen portemonnee, maar stimuleert ook de bouw- en renovatiesector die het momenteel erg moeilijk heeft. Bovendien is het goed voor ons klimaat en het milieu. Achter heel deze bouw- en renovatiesector zitten ook andere sectoren die hier innovatief op inspelen. Denken we maar aan de chemiesector die inzake isolerende materialen al veel vooruitgang geboekt hebben, of de sectoren die inspelen op de zonnepanelen/boilers, windmolens,...

ENERGIEZUINIGE BEDRIJFSGEBOUWEN

Het ABVV vraagt aan de overheid dan ook om investeringen voor energiezuinigheid en -efficiëntie te ondersteunen. Dat is goed voor de maatschappij, goed voor onze portemonnee én goed voor de tewerkstelling.

Uiteraard geldt dezelfde redenering voor iedere bedrijfshuisvesting. Investeren in energiezuinige bedrijfsgebouwen geeft op termijn meer financiële zuurstof voor de onderneming en zodoende voor de werkzekerheid en andere syndicale eisen. Kaart het thema dus ook aan bij jouw ABVV-delegatie of bedrijf.

- Meer info over het besparingspotentieel of mogelijke subsidies: www.energiesparen.be, www.energievreter.be, www.energiesnoeieters.net.
- Vele steden en gemeenten hebben eveneens een milieu- of energiedienst waar je met je vragen terecht kan.

Waarom fietsherstellers een mo

Wat heeft het klimaat in godsnaam te maken met de arbeidsmarkt, afgezien dan van het feit dat er weinig arbeidsmarkt zal overschieten als we het klimaat finaal naar de knoppen helpen? Wel, veel meer dan je denkt.

Klimaatdoelstellingen en een beleid rond duurzaamheid bieden heel wat kansen om iets te doen rond jobcreatie, rond opleiding voor werklozen en werknemers, rond het invullen van sociale noden en andere syndicale thema's. Alvast twee voorbeelden hoe dat in zijn werk gaat.

Jobs met toekomst voor werknemers én werkzoekenden

Voor heel wat sectoren geldt de spreuk dat de toekomst groen zal zijn of niet zal zijn. Hetzij omwille van strengere normen en afspraken die vanuit het nationale of Europese beleid gesteld worden, hetzij omdat een specialisatie in groene technologie de toekomst kan verzekeren voor sectoren die aan traditioneel belang beginnen inboeten. Denk maar aan de bouwsector, de industrie en het transport. Stuk voor stuk sectoren waarin de aandacht voor vergroening in de toekomst hoe dan ook nog zal toenemen.

Dat heeft ook rechtstreeks impact op de individuele werknemers. Zogenaamde groene vaardigheden zullen meer en meer tot de standaardprofielen gaan behoren van heel wat functies en beroepen. Sterk inzetten op opleiding om die vaardigheden aan te leren moet dus één van onze prioriteiten zijn, ook in het licht van werkzekerheid.

Er wordt hier gelukkig al volop aan gewerkt. De VDAB bijvoorbeeld werkt in samenwerking met sectoren opleidingen uit rond houtskeletbouw, duurzame bouwtechnieken, elektriciteitsbesparend werken, duurzaam transport en vlootbeheer, en groene automobieltechnieken.



WIE ZICH DE GROENE VAARDIGHEDEN EIGEN MAAKT, ZAL MEER KANS HEBBEN OP WERK

Het gaat daarbij niet alleen om bedrijfsspecifieke opleidingen, maar ook om groene vaardigheden die je in meerdere beroepen nodig hebt. Zo kunnen we trouwens meteen ook de positie van werkzoekenden op de arbeidsmarkt versterken. Wie zich die groene vaardigheden eigen maakt, zal meer kans hebben op werk. Bovendien zorgt het ook voor een meer duur-

Tijd voor een vergroening van de fiscaliteit

Belastingen vormen de basis van onze sociale welvaartstaat en zijn daarom een onontbeerlijk instrument om fundamentele socialistische waarden als solidariteit en gelijkheid in de praktijk te brengen.

De belastingen die we betalen op ons inkomen uit arbeid zijn zeer hoog in vergelijking met de rest van Europa. Dit staat echter in schril contrast met het niveau van de milieu-belastingen die we hier betalen. Onze milieuheffingen, energieheffingen en heffingen op motorbrandstoffen behoren namelijk tot de laagste in heel de Eurozone.

Als we alleen al onze milieubelastingen op het Europese gemiddelde brengen, zou dat vele miljarden extra inkomsten genereren. In Nederland bijvoorbeeld bedraagt het aandeel van milieuheffingen in de overheidsinkomsten meer dan 10%. Bij ons is dat nog geen 5%. Als we onze milieutaksen optrekken tot het Nederlandse niveau zou dat de Belgische schatkist jaarlijks zo'n 7,5 miljard euro extra opleveren.

NAAST SOCIALE ZEKERHEID OOK ECOLOGISCHE ZEKERHEID

Maar een vergroening van de fiscaliteit heeft natuurlijk niet alleen met inkomsten voor de schatkist en de sociale zekerheid te maken. Ze draagt ook het potentieel in zich om de transitie of overgang naar een koolstofarme kringloop-samenleving in een stroomversnelling te bren-

ONZE MILIEU-BELASTINGEN BEHOREN TOT DE LAAGSTE IN HEEL DE EUROZONE

gen. Ze kan ons 'ecologische zekerheid' bieden, zeg maar.

Een slim ontworpen systeem van groene fiscaliteit ontraadt namelijk milieuvriendelijk gedrag en moedigt duurzame consumptie aan. Bovendien leveren milieuheffingen middelen op voor investeringen in duurzame productie, innovatie, energiebesparing en duurzame transportsystemen.

OPLETTEN VOOR ASOCIALE GEVOLGEN

Milieubelastingen riskeren echter tamelijk snel een asociaal karakter te krijgen. Wanneer ze bijvoorbeeld de prijzen verhogen van goederen die door alle lagen van de bevolking geconsumeerd worden (voeding, mobiliteit, energie) zullen ze minder begoede groepen onevenredig zwaar treffen. Compensaties voor de mogelijke negatieve effecten op de koopkracht van de gezinnen met een laag inkomen kan hier al veel aan verhelpen.

Toch is de vergroening van ons belastingstelsel broodnodig. Enkel zo zullen we onze verslaving aan energie en schaarse grondstoffen overwinnen. Enkel zo zullen we onafhankelijk worden van multinationale energiebedrijven en onvoorspelbare buitenlandse regimes. Enkel zo zullen we onze welvaart veilig kunnen stellen.

De toekomst wacht



zame tewerkstelling. We moeten opleiden naar jobs en sectoren met toekomst.

Nieuwe noden sociaal én duurzaam invullen

Waar we duurzaamheidsdoelstellingen kunnen combineren met sociale noden worden de mogelijkheden nog duidelijker.

Een goed voorbeeld zijn de energiesnoeiërs. Via sociale economiebedrijven worden er kleine energiebesparende ingrepen gedaan, thuis bij particulieren met een laag inkomen. Zo kunnen mensen die dat anders niet kunnen bekostigen toch investeren in bijv. dakisolatie en zo

hun energiefactuur omlaag krijgen. Tegelijk werken we zo aan klimaatdoelstellingen. Bovendien kunnen deze ingrepen gebeuren vanuit de sociale economie, die ook nog eens voor werkgelegenheid zorgt voor wie het moeilijker heeft op de arbeidsmarkt. Dat is dus drie keer gewonnen.

Eenzelfde verhaal kan je vertellen over andere niches, zoals sociale conciërges, fietsherstelplaatsen en noem maar op. Het is dus ook in het zoeken naar dit soort niche-activiteiten, en in het stimuleren van initiatieven daarrond, dat er een belangrijke taak is weggelegd voor het arbeidsmarktbeleid.

Waarom de ecologische gedachte ook een socialistische gedachte is

Drie fundamentele redenen waarom het ecologische gedachtegoed naadloos aansluit bij de socialistische beweging. Want een echte socialist heeft een harde, taaie, rode bolster met een zachte groene pit...

1. SOCIALE RECHTVAARDIGHEID

Socialisme staat voor sociale rechtvaardigheid en opkomen voor de belangen van de minst bedeelde groepen in de samenleving. Laat het nu net die groepen zijn die het eerst en het hardst zullen getroffen worden door de gevolgen van de klimaatverandering.

Wanneer de stookoliefactuur de pan uit swingt omdat je huis minder goed geïsoleerd is, of de rekening aan de pomp bijna niet meer te betalen is maar je toch afhankelijk bent van je auto al is het maar om naar je werk te rijden... De effecten hiervan zullen veel harder aankomen bij gezinnen die het minder breed hebben. Dit wijst dan ook op een fundamentele en structurele onrechtvaardigheid in de samenleving die we moeten bestrijden.

2. INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

Socialisme staat ook voor internationale, grensoverschrijdende solidariteit en samenwerking met het Zuiden. Stellen dat de klimaatproblematiek een grensoverschrijdend probleem is dat enkel door internationale samenwerking kan opgelost worden, is een open deur intrappen. Het verband met de socialistische beweging gaat echter verder dan dat. Het zijn namelijk de inwoners van de minst ontwikkelde landen die als eerste

dupe zijn van de gevolgen van de klimaatverandering. Zo hebben in 2012 maar liefst 32 miljoen mensen hun huizen moeten ontvluchten door natuurrampen zoals overstromingen, extreme droogte of cyclonen. Zij zijn de menselijke kost van de klimaatverandering en dat mag ons als socialist niet koud laten. Integendeel, een beweging met een internationale reflex is het meest aangewezen om dit onrecht een halt toe te roepen.

3. STRUCTUURHERVORMINGEN

Tenslotte staat socialisme ook voor een sterke overheid die de markt reguleert en de samenleving structureert. In onze historische strijd voor sociale rechtvaardigheid hebben we steeds de heersende structuren in vraag gesteld en op termijn ook weten aan te passen ten voordele van de lagere sociale klassen. Zo is het met de huidige klimaatproblematiek ook: als we zo'n groot probleem als de opwarming van de aarde willen oplossen, zullen we een aanpassing moeten afdwingen van de structuren waarbinnen we met z'n allen samenleven, consumeren en produceren. Het is dan ook stuitend om vast te stellen dat huidige Europese leiders alle heil zoeken bij de vrije markt om een klimaatbeleid te voeren, terwijl net dat systeem de draagkracht van onze planeet zo op de proef stelt.

Hoe duurzame bedrijventerreinen milieuproblemen kunnen aanpakken

Milieu- en mobiliteitsproblemen zorgen vaak voor veel ergernis bij werknemers en werkgevers. Iedereen heeft hierbij een verantwoordelijkheid, maar dergelijke problemen worden best collectief aangepakt. Vanuit deze gedachte is er de laatste tien jaar gewerkt rond het thema duurzame bedrijventerreinen.

Uiteraard zijn er bij nieuwe bedrijventerreinen veel meer mogelijkheden om vooraf te bedenken welk soort activiteit er kan plaatsvinden en hoe men hierbij kan samenwerken voor het waterbeheer, de stroomvoorziening, het afvalmanagement, het woon-werkverkeer,... Voorbeelden zijn het technologiepark in Zwijnaarde of het wetenschapspark Greenbridge in Oostende. Voor bestaande bedrijventerreinen doet zich een andere, vaak moeilijker (ruimtelijke) situatie voor. Maar ook dan is het haalbaar een bedrijventerrein duurzaam te maken.

COLLECTIEF WOON-WERKVERKEER

Ook syndicaal kan het nuttig en belangrijk zijn om samen te werken rond bepaalde strijdpunten. Openbaar vervoer voorzien naar een bedrijventerrein bijvoorbeeld vereist een bepaalde vraag. De mogelijkheden om te carpoolen of te fietspoolen vergroten enorm indien men dit over de bedrijfsgrenzen heen kan organiseren.

Een overheid zal ook sneller inspelen op gezamenlijke klachten over onveilige of gebrekkige infrastructuur als die van meer mensen komen. Bovendien zijn de oplossingen vaak financieel en ecologisch interessanter, en vaak ook gewoon gezonder en socialer. Een duidelijk voorbeeld is de I-bus in de Antwerpse haven die instaat voor het collectief woon-werkverkeer van verschillende bedrijven.

SAMEN IN DE FILE

Bedrijven kijken vaak enkel naar de directe economische kosten of baten om samen te werken: bijv. afvalwater van het ene bedrijf

dat nuttig kan zijn voor het andere bedrijf. Werknemers hebben er vaak belang bij om ook de sociale en ecologische kosten of baten hierbij te betrekken. Het feit dat we samen met onze buurman elke dag in de file staan, zorgt voor gedeelde frustraties en verloren tijd.

Het ABVV wil meewerken aan gedeelde oplossingen. De overheid moet een duidelijk bedrijventerreinmanagement op poten zetten, waarbij bedrijven kunnen (en moeten) samenwerken, en waar de syndicale vertegenwoordigers controle op kunnen uitoefenen en concrete problemen kunnen aankaarten.

OPEL ANTWERPEN

De overheid behoudt zo ook de controle over welke activiteiten waar best plaats vinden en kan zo faciliterend optreden voor de ondernemers. Op de gronden van Opel Antwerpen zouden er op deze manier al veel nieuwe jobs kunnen gecreëerd zijn, zonder het huidige juridisch steekspel waarbij niemand gebaat is. Werken met concessies, lease-overeenkomsten of grondpacht zijn mogelijke instrumenten voor de overheid om aan actief grondbeheer te doen.

Samenwerking over het muurtje heen is vaak geen evidentie, niet voor werkgevers maar ook niet voor werknemers. Je werkt in een andere sector, hebt niet dezelfde werkschema's, kent niemand van het naburige bedrijf... Er zijn vaak veel argumenten om er niet aan te beginnen, maar toch loont het de moeite.

EDITO

Gezond milieu niet zonder gezond werk

Deze Nieuwe Werker heeft speciaal aandacht voor het milieu. Dat sluit aan bij de klimaatweek die het Vlaams ABVV organiseert in de week van 18 november. De Algemene Centrale van het ABVV zet er mee zijn schouders onder.

Want ook voor ons is milieuzorg van het allergrootste belang. Het gaat over het voortbestaan van onze planeet. Het gaat erover zorgvuldig om te springen met onze natuurlijke bronnen, water, grondstoffen, hernieuwbare energie.

Maar er is meer. Zorg voor het milieu vereist ook zorg voor de mens. Een gezond milieu kan niet zonder gezonde arbeidsomstandigheden. Milieuzorg is maar mogelijk als daar nieuwe en betere jobs voor tot stand komen. Milieuzorg gaat er maar op vooruit als werknemers optimaal beschermd worden tegen schadelijke stoffen. Milieuzorg gaat ook samen met werkzekerheid en een fatsoenlijk inkomen. Wanneer we met onze vakbond een vuist maken voor betere loon- en arbeidsvoorwaarden maken we dus ook een vuist voor een beter milieu.

En dat is nodig. Meer dan nodig. Het is al te gemakkelijk een bedrijf de hemel in te prijzen omdat het milieuvriendelijk functioneert, als het tegelijk onvriendelijk omspringt met zijn werknemers sta je nergens.

We zien dat bijvoorbeeld in de recyclage. Laten we even kijken naar de terugwinning van papier en de terugwinning van diverse producten, twee sectoren waar de Algemene Centrale van het ABVV actief is. Daar worden herbruikbare materialen getrieerd en klaargemaakt om opnieuw gebruikt te worden. En uiteraard is dat goed en nuttig voor ons milieu.

Maar laten we ook even kijken naar de arbeidsvoorwaarden in de terugwinningsbedrijven. Voor het grootste deel zijn ze in handen van multinationals en die hebben hun werknemers opgedeeld in kleine paritaire comités, met slechte arbeidsvoorwaarden, met weinig syndicale slagkracht om daar iets aan te doen. Met als gevolg, heel magere loontjes van goed 10 euro bruto per uur. Met als gevolg onvoldoende veiligheidsmaatregelen, ook al gaat men hier sowieso om met vuile en ongezonde spullen. Met als gevolg ook dat werknemers onvoldoende opleiding krijgen om met gezondheidsrisico's om te gaan.

Nee, dus. Dit is geen milieuzorg. Dit is geen duurzaam beleid. Omdat milieu en werk van elkaar zijn losgekoppeld. Werk moet ook duurzaam zijn. Daarom zetten we alles op alles om de loon- en arbeidsvoorwaarden in onze sectoren te verbeteren. Pas dan ben je goed bezig met het milieu.

(12 november 2013)



Paul Lootens
algemeen secretaris

Alain Clauwaert
voorzitter

■ 24.000 ARBEIDERS VAN PC 100 VOLLEDIG IN DE KOU GEZET

Katrien Van der Helst: “Wat wij vragen is helemaal niet *verboden*”

Op dinsdag 12 november voerden vakbondsmilitanten actie om betere loon- en arbeidsvoorwaarden te eisen voor de arbeiders van het Aanvullend Paritair Comité voor Arbeiders, het PC 100. Het gaat over 24.000 werknemers uit bedrijven die niet ondergebracht zijn in een welbepaalde beroepsgroep met een eigen paritair comité. Op blz. 3 van deze editie lees je erover. We vroegen ook een woordje uitleg aan Katrien Van der Helst, de federale secretaris van de Algemene Centrale van het ABVV die de zaak op de voet volgt.

Katrien Van der Helst: Meer dan 30 jaar lang was er voor de arbeiders van het PC 100 geen enkele verbetering van de loon- en arbeidsvoorwaarden omdat de werkgevers weigerden sociaal overleg te plegen. Het kwam hen goed uit dat paritair comité niet te doen functioneren. Nu zijn er wel onderhandelingen voor een sectorale collectieve arbeidsovereenkomst, maar deze keer verbergen de werkgevers zich achter de loonblokkering om elke mogelijke verbetering van de hand te wijzen. Nochtans, de wet op de loonstop laat nog een aantal mogelijkheden open. Wat wij vragen is helemaal niet ‘verboden’.

Loonindexeringen bijvoorbeeld. Wat willen de vakbonden op dat gebied voor het PC 100?

Katrien Van der Helst: De wet op de loonstop laat nog altijd toe dat er loonindexeringen zijn. Wel, dat vragen wij ook voor het PC 100. Daar bestaat er wel al een indexering van de minimumlonen. Maar wie wat meer verdient dan het minimum valt uit de boot. Dus willen wij ook de indexering van de reële lonen, van alles wat boven de sectorale minimumbarema's zit. Daarmee werk je trouwens ook een discriminatie weg tegenover bedienden, want die hebben zo'n indexering sinds 1989. Het grote probleem is dat we in het PC 100



■ Katrien Van der Helst: “Als je geen syndicale delegatie hebt in een bedrijf kun je ook geen cao's afsluiten. Dan heb je geen enkele rechtszekerheid. Dan is willekeur troef.”

onderhandelaars tegenover ons hebben van het VBO, het Verbond van Belgische Ondernemingen. En die maken er een principiële kwestie van om geen duimbreed toe te geven. Zij willen koste wat het kost het goed voorbeeld geven aan de werkgeversfederaties uit de verschillende sectoren. En het goede voorbeeld, dat wil in hun ogen zeggen dat werkgevers de loonstop ultra streng moeten toepassen.

De vakbonden willen ook een betere vergoeding bij tijdelijke werkloosheid. Valt dat ook buiten de loonblokkering?

Katrien Van der Helst: Natuurlijk valt dat erbuiten. Meer zelfs, het gaat hier over het

wegwerken van discriminaties tussen arbeiders en bedienden, en dat is helemaal niet verboden. Integendeel zelfs, daar moet werk van gemaakt worden. Waarover gaat het hier? Bij tijdelijke werkloosheid krijgen arbeiders uit het PC 100 geen supplement bestaanszekerheid, behalve dan het absolute wettelijke minimum van 2 euro per dag. Bedienden uit dezelfde bedrijven krijgen 5 euro. Dan is het toch normaal dat arbeiders dat ook krijgen.

De derde belangrijke vakbondseis gaat over een statuut voor de syndicale delegaties in de bedrijven. Waarom zo belangrijk?

Katrien Van der Helst: Als je geen syndicale delegatie hebt in een bedrijf kun je ook geen cao's afsluiten. Dan heb je geen enkele rechtszekerheid. Dan is willekeur troef. Wij willen daar een sectorale regeling voor.

Vergeet vooral niet dat 8 bedrijven op 10 in het PC 100 minder dan 50

werknemers tellen. Daar zijn dus geen CPBW's, geen comités voor veiligheid en hygiëne. Normaal moet het overleg over veiligheid en gezondheid in die bedrijven gebeuren met de syndicale delegaties. Maar die zijn er dus niet in het PC 100. De werknemers zijn er monddood, zelfs als het over hun gezondheid gaat. Dat kan niet langer, wij eisen bestaansrecht voor de syndicale delegaties.

Trouwens, de werkgevers moeten zelf eens eindelijk het voordeel zien van syndicale delegaties in hun bedrijven. Zij hebben er ook alle belang bij vertegenwoordigers van de werknemers te hebben waarmee ze problemen op de werkvloer kunnen oplossen, waarmee ze akkoorden kunnen sluiten over de arbeidsregeling. Hun houding is echt onbegrijpelijk. Onbegrijpelijk en onaanvaardbaar. En daarom hebben we actie gevoerd.

■ KAPPERS, FITNESS EN SCHOONHEIDSZORGEN

Eindejaarspremie en syndicale premie

Werknemer in de sector van de kappers, de fitness en de schoonheidszorgen hebben recht op een eindejaarspremie. Die bedraagt 9% van het brutoloon dat je verdiende tussen 1 juli 2012 en 30 juni 2013. Je moet in die periode wel minstens 32 werkdagen of gelijkgestelde dagen in de sector hebben. Als vakbondslid heb je ook recht op een

syndicale premie van 135 euro. In december ontvang je een document van het Fonds voor Bestaanszekerheid. Het bevat alle informatie over je salaris en je eindejaarspremie, je gewerkte en gelijkgestelde dagen, of ook nog de fiscale en sociale inhoudingen. Breng dit document zo snel mogelijk binnen bij je vakbondsafdeling. Daar wordt

gezorgd voor een snelle betaling. Alle informatie over je rechten vind je op www.accg.be. Je ontvangt ook geregeld informatiebrochures en je wordt op de hoogte gehouden van de meest recente loonwijzigingen. Je gewestelijke afdeling organiseert ook informatieavonden waar op iedereen welkom is, lid van een vakbond of niet.

Lonen vanaf 1 november 2013

Hieronder staan alle sectoren van de Algemene Centrale – ABVV die in november een aanpassing van de lonen kenden. Meer gedetailleerde informatie vind je op www.accg.be, via QR Code, bij je afgevaardigde of vakbondsafdeling.

Cementfabrieken *

Petroleumnijverheid en -handel *



* De aanpassing geldt enkel voor de minimumlonen. Ze geldt niet voor de reële lonen die hoger zijn.

■ TERUGWINNING PAPIER EN ALLERLEI PRODUCTEN

Syndicale premie

In de sectoren ‘terugwinning van papier’ en ‘terugwinning van allerlei producten’ hebben vakbondsleden recht op een syndicale premie. Bij het papier bedraagt die 135 euro per jaar. Bij allerlei producten gaat het over 75 euro.

In november ontvang je hiervoor een document van het Fonds voor Bestaanszekerheid. Breng dit document zo snel mogelijk binnen bij je vakbondsafdeling. Daar wordt gezorgd voor een snelle betaling.



Akkoorden voor Hout, Tabak en Chemie

Na een lange stilte, en meestal ook na lange en moeilijke overleggrondes zijn er nu toch weer enkele collectieve arbeidsovereenkomsten voor 2013-2014 afgesloten in onze sectoren. We geven een overzicht. Meer info vind je altijd op onze website of via je plaatselijke AC afdeling

HOUT EN STOFFERING: VERHOOGING AANVULLEND PENSIOEN EN BESTAANSZEKERHEID

In de sector hout en stoffering (PC 126) werd een akkoord over de loon- en arbeidsvoorwaarden voor de periode 2013-2014 onlangs goedgekeurd door de vakbondsvertegenwoordigers van de Algemene Centrale van het ABVV.

De drie belangrijkste punten gaan over het SWT, het Stelsel van Werkloosheid met Bedrijfstoeslag, de nieuwe naam voor het brugpensioen, over de verbetering van het sectoraal aanvullend pensioen (WoodLife) en over een verhoging van de bedragen van de bestaanszekerheid.

Voor de periode 2013-2014 gelden twee sectorale formules SWT: SWT op 58 jaar met een lange loopbaan (38 jaar) en het nieuwe

stelsel SWT 58 jaar voor mensen met een zwaar beroep die een loopbaan hebben van minimum 35 jaar.

In het sectoraal aanvullend pensioen wordt vanaf 2013 een verhoging van 15% toegekend. Dit houdt in dat arbeiders met een anciënniteit van minder dan 10 jaren in de sector, een bedrag van 0,69% van hun bruto jaarloon gestort krijgen in hun pensioencontract WoodLife. Voor de arbeiders met 10 jaar sectoranciënniteit of meer, zal dit 1,15% van hun bruto jaarloon zijn. Vanaf 2014 wordt ook de leeftijd waarop men in het aanvullend pensioen stapt verlaagd van 25 naar 21 jaar. Daarnaast worden de vergoedin-

gen voor bestaanszekerheid verhoogd met 5,62%.

In het sectoraal aanvullend pensioen wordt vanaf 2013 een verhoging van 15% toegekend. Dit houdt in dat arbeiders met een anciënniteit van minder dan 10 jaren in de sector, een bedrag van 0,69% van hun bruto jaarloon gestort krijgen in hun pensioencontract WoodLife. Voor de arbeiders met 10 jaar sectoranciënniteit of meer, zal dit 1,15% van hun bruto jaarloon zijn. Vanaf 2014 wordt ook de leeftijd waarop men in het aanvullend pensioen stapt verlaagd van 25 naar 21 jaar. Daarnaast worden de vergoedin-

AANDACHT VOOR KWALITEIT IN DE TABAKSECTOR

In de tabaksector (PC 133) werd een sectorale overeenkomst afgesloten die interessante elementen bevat voor de werknemers.

In deze hoofdzakelijk vrouwelijke sector is kwaliteit van groot belang. Werk en privéleven moeten goed kunnen samengaan en ook het loopbaaneinde is van tel. In het nieuwe akkoord is daar aan-

dacht voor met een verhoging van het aantal vakantiedagen volgens anciënniteit. Er werden ook nieuwe mogelijkheden afgesproken om van ploegenarbeid over te stappen naar dagarbeid.

Daarnaast wordt de jaarlijkse werkgeversbijdrage voor het sectoraal aanvullend pensioen vanaf 2014 verhoogd met 25%.

Alle Stelsels van Werkloosheid met Bedrijfstoeslag (SWT), beter bekend als het brugpensioen, worden verlengd. Er komen ook twee nieuwe stelsels, op 60 jaar, en op 58 jaar om medische redenen.

Belangrijk is ook dat voortaan uitzendcontracten van één dag verboden zijn in de sector.

EEN HEEL BEPERKT AKKOORD IN DE SCHEIKUNDE

In de chemische sector (PC 116) kwam er geen collectieve arbeidsovereenkomst met inhoud tot stand. De werkgeversfederatie Essenscia hield halsstarrig vast aan de opgelegde loonblokkering en weigerde te spreken over de openstaande mogelijkheden om de loon- en arbeidsvoorwaarden

te verbeteren. Erger nog, ze wilde een zeer strikte omkaderingstekst voor de bedrijfsonderhandelingen opleggen, die veel verder ging dan de loonstop.

We betreuren dat natuurlijk, maar de vakbond wilde toch een aantal overeenkomsten van bepaalde duur verlengen.

En dus werd een heel beperkt akkoord gesloten over vier punten: de verlenging van de Stelsels van Werkloosheid met Bedrijfstoeslag (SWT) of het brugpensioen, de regeling van de syndicale premie, van het tijdskrediet en van het vormingsfonds.

■ VAKANTIECENTRA FLOREAL

Milieuzorg, daar gaan we voor !

Milieuzorg, iedereen heeft erbij te winnen: in het dagelijks leven, thuis, op het werk maar eveneens op vakantie. Onze vakantie domeinen Floreal hebben ook de boodschap begrepen en proberen nieuwe gewoontes aan te kweken. Dat gebeurt met vanzelfsprekende dingetjes, zonder evenwel in te boeten aan comfort.

De sociale dimensie is niet los te denken van de vakantie domeinen Floreal. In de eerste plaats komt het erop aan om een aantal gezellige dagen door te brengen tegen **democratische prijzen** zonder aan kwaliteit te verliezen. In deze context kan de aandacht voor ons milieu niet weggedacht worden. Er is niet enkel wat de vakantiegangers met hun eigen ogen kunnen zien, maar eveneens wat er zich achter de coulissen afspeelt. Hoe pakt Floreal dit aan ?

ALLE BEETJES HELPEN

Ecologisch handelen veronderstelt dat Floreal ook moet kunnen rekenen op de medewerking van zijn vakantiegangers. Een voorbeeldje: in de badkamer wordt men eraan herinnerd om enkel de vuile handdoeken op de grond achter te laten. Een simpele geste waardoor er kan bespaard worden op water, onderhoudsproducten en transport aanzien de wasserij minder moet langskomen. De vakantiegangers worden eveneens aangespoord om zuinig met water om te springen. Een klein gebaar met een groot ecologisch gevolg.

DE INFRASTRUCTUUR BLIJFT EVENMIN ACHTERWEGE

Ook technische ingrepen zijn mogelijk in de Floreal. De domeinen werden dan ook uitgerust met

spaar- en ledlampen. De verwarmingsketels zullen geleidelijk aan worden vervangen door hoogrendementsketels. Floreal Blankenberge heeft deze stap al gezet. Zonneboilers worden momenteel uitgetest op de camping Kempen in Lichtaart. Als de resultaten bevredigend zijn, zullen de andere campings volgen. En in La Roche-en-Ardenne wordt de energie van de koude groep teruggewonnen om het zwembad van het domein op te warmen. Bovendien werden de leidingen van de appartementen en studio's geïsoleerd om de stookkosten te verminderen.

Floreal beperkt zich niet enkel tot deze zware investeringen maar pakt ook nog andere domeinen aan: het maakt gebruik van ecologisch verantwoord papier voor het aanmaken van de brochures en flyers en gaat over tot gemeenschappelijke aankopen via een distributieplatform wat nogmaals de transportkosten drukt.

Floreal heeft geenszins de pretentie als voorbeeld te dienen maar wil gewoon via kleine dagelijkse ingrepen zijn steentje bijdragen tot de verbetering van het leefmilieu. Dit is een lovenswaardig initiatief waaraan elke vakantieganger kan meewerken tijdens zijn verblijf in één van de centra. Het loont echt de moeite!

Doorbreek de sleur en geniet van de "Floreal Specials"



Vraag onze Specials brochure aan via www.florealholidays.be
T 02 502 97 97

De brochure Floreal 2014 binnenkort bij jou in de bus!



Vraag onze brochure aan via www.florealholidays.be
T 02 502 97 97



www.florealholidays.be

VAKANTIE MET EEN ANDERE DIMENSIE

“Via kleine stapjes vooruitgang boeken”

Je bedrijf heeft de kans gekregen om deel te nemen aan de campagne van het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) en kreeg het label van ‘ecodynamische onderneming’ in 2008. Wat is dat precies?

Ahmed Boutaher: “Dit is een officiële erkenning van goed milieubeheer. Wij hebben een score van 2 op 3 sterren gekregen, wat heel goed is. Dit moedigt ons echt aan om verder te gaan op de ingeslagen weg, namelijk een ecologisch verantwoord aanpak!”

Je werkt in een ziekenhuis, een omgeving waarin afvalverwerking erg belangrijk is...

A.B. : “Inderdaad, wij krijgen elke dag te maken met een hoop afval van allerlei aard. Voor papier is dit bijvoorbeeld zo’n 3 ton per week. In totaal hebben wij ongeveer 220 papiercontainers geplaatst verspreid over de site. Wij sorteren

ons afval en werken met externe operators gespecialiseerd in recyclage die ons papier (en karton) opkopen. Het was niet zo moeilijk om dit soort procedures in te voeren: in een sector als de onze zijn we verplicht om strenge (wettelijk verplichte) regels voor afvalsortering na te leven. Binnen het bedrijf hebben wij daarover enorm veel gecommuniceerd met de werknemers.”

Heb je weerstand ondervonden bij de werknemers?

A.B. : “Wanneer we over afvalsortering en milieubeheer praten, staan de mensen er uiteraard voor open. In eerste instantie lijken ze altijd ont-

vankelijk, ze luisteren en zeggen dat ze zullen meewerken. Maar al te vaak vervallen ze nadien weer in hun weinig milieuvriendelijke gedrag. Verandering gebeurt niet automatisch en ook niet van de ene dag op de andere! Maar gewoonten zijn ook niet onmogelijk te veranderen...”

“Op een bepaald moment heb ik me dan ook afgevraagd hoe we het personeel konden overhalen tot een persoonlijk engagement en hoe we ‘goed gedrag’ permanent konden maken. Ik denk dat de oplossing ligt in het bewustmaken van de personeelsleden tijdens hun dagelijkse activiteiten. ‘Nabijheidscommunicatie’ werkt ook zeer



goed: het debat op gang brengen, de collega’s inlichten over wat er in andere diensten gebeurt of hen, stap voor stap, stimuleren om hun houding te veranderen en zich te engageren tegenover de anderen. Zo’n verandering kan al zijn dat je

gewoonweg naar de koffiemachine stapt om je papiermand leeg te maken in de daartoe voorziene container. Kleine en eenvoudige handelingen... Maar uiteindelijk kunnen we op die manier wel vooruitgang boeken.”

Milieu, een cruciaal thema in de scheikundesector

Wie scheikunde zegt, zegt ook milieu-impact...

Carlos Bravo Abad: “Uiteraard! Iedereen weet dat de fabrieken van de scheikundesector erg vervuילend zijn en dat is binnen die omgeving dan ook een cruciaal thema. Vanuit mijn taken in het onderzoekslaboratorium had ik voortdurend te maken met de milieuproblematiek. Voorzichtig omspringen met vervuilende producten, de afvalproductie verminderen, recycleren, enz... Iedere dag opnieuw was ik daarmee bezig. Eind jaren 1990, begin jaren 2000 werd men zich echt bewust van het belang om op dat vlak maatregelen te treffen.”

Je hebt dus niet veel moeite gehad om de directie van Solvay ervan te overtuigen ook volop in te zetten op milieu?

C.B.A.: “Overtuigen was inderdaad niet nodig, ik kan gerust stellen dat de tijd ‘rijp’ was om zo’n afspraken te maken. Milieu was bij iedereen een leidende gedachte en er was tegelijk ook veel druk (uit de samenleving in het algemeen, maar ook vanwege de media, de politiek, ...). Zowat iedereen in het bedrijf kwam tot de conclusie dat er daarin moest worden geïnvesteerd en dat we een ‘groener’ imago moesten krijgen. Allen samen hebben we gepraat, ideeën uitgewisseld, voorstellen gedaan, onderhan-

Carlos Bravo Abad

Gepensioneerd. Ex-werknemer van de onderzoeksafdeling van Solvay.

Was vele jaren actief als hoofdalgewaardigde, Europees afgewaardigde en secretaris van de Europese Ondernemingsraad.

deld om uiteindelijk te komen tot ondertekende akkoorden.”

Je hebt daar ook op Europees vlak voor het ganse bedrijf over kunnen onderhandelen.

C.B.A.: “Zeker. We hebben op Europees niveau 4 akkoorden gesloten. Ik zetelde in de Europese Ondernemingsraad en heb dus actief mee

onderhandeld over duurzame ontwikkeling voor alle Europese fabrieken van Solvay. Zo werden we ons bijvoorbeeld bewust van de vervuiling die de bestaande –vaak historische– sites veroorzaakten. We hebben hard gewerkt om die vormen van vervuiling maximaal terug te dringen en om de schadelijke uitstoot zoveel

mogelijk te beperken. Dat gebeurde allemaal via strategische planning. Zo hebben we bijvoorbeeld gewerkt rond alles wat betreft vermindering van CO2-uitstoot, het vervangen van een aantal erg vervuilende producten (de zogenaamde cfk’s) door andere, milieuvriendelijkere varianten, enz.”

“Milieu als win-win situatie”

Wie aan CO2-uitstoot denkt op het werk, zal in de eerste plaats denken aan de uitstoot van fabrieken, of de dieselwalmen die vrachtwagens uitbraken. Maar ook kantooromgevingen kunnen voor heel wat vervuiling zorgen. Zeker als het gaat om kantoren waar duizenden bedienden aan de slag zijn, kunnen ‘kleine’ groene maatregelen grote gunstige effecten hebben op het milieu. Bij Belfius en AG Insurance vinden we twee afgevaardigden terug die hiervan hun stokpaardje gemaakt hebben. Een gesprek met Philip Spruyt (AG Insurance) en Martine Van Opstal (Belfius).

Jullie werken beiden voor bedrijven waar duizenden bedienden aan de slag zijn. Opmerkelijk is dat er onder jullie CPBW zelfs een aparte groep vergadert over milieukwesties. Werpt die gespecialiseerde aanpak zijn vruchten af?

Martine Van Opstal: “Voor een groot bedrijf als Belfius bestaat er al lang de traditie om te werken met specifieke comités. Ik zie enkel voordelen, want een CPBW bestaat bij ons al gauw uit een vijftigtal deelnemers. In zo’n omgeving nadenken en discussiëren over milieumaatregelen zou absoluut niet productief zijn.”

Philip Spruyt: “Binnen AG Insurance is het apart comité milieu een nieuwheid, we zitten nu volop in de opstartfase. Daarbij gaan we handig gebruik maken van de ervaring die Martine en andere delegees op dat vlak hebben opgebouwd.”

Ervaringen uitwisselen op het vlak van milieu. Hoe pakken jullie dat aan?

P.S.: “Persoonlijk vind ik het Brusselse BRISE-initiatief erg waardevol. Het is een platform waarbinnen afgevaardigden van alle vakbonden kunnen bijeenkomen rond specifieke thema’s. Elk jaar zijn er ook opleidingen en studiedagen aan gekoppeld. Voor mij ligt de meerwaarde vooral in het uitwisselen van ideeën en ervaringen.”

M.V.O.: “Het leuke van bijeenkomsten in het kader van BRISE is dat je ook even onder gelijkgezinden bent. Binnen je vakbondsdelegatie ben je toch vaak het buitenbeentje dat ‘altijd maar over het milieu begint’. Binnen zo’n groep ervaar je echter erg veel steun! Niet enkel mentale steun trouwens: minstens even belangrijk zijn de nuttige fiches die BRISE publiceert over heel concrete thema’s als plasticen bekertjes in het bedrijf, de koelkasten die worden gebruikt...”

Welke concrete groene maatregelen hebben jullie binnen het bedrijf al afgedwongen?

P.S.: “Omdat we in volle opstartfase zitten van het comité milieu, zie ik dat voorlopig als de belangrijkste uitdaging. Alvast ambities genoeg! Ik denk daarbij aan het waterverbruik en het verwarmingsbeleid. In theorie zou de temperatuur bij ons nooit boven de 25° mogen uitstijgen, maar door de talrijk draaiende computers schiet dat regelmatig een pak hoger. Niet enkel slecht voor het milieu, maar ook voor de luchtkwaliteit waarin de werknemers aan de slag zijn.”

M.V.O.: “Binnen Belfius hebben we een zeer succesvol verhaal rond het afvalbeleid kunnen schrijven. Door een aantal eenvoudige maatregelen te nemen zijn we erin geslaagd om heel wat van het afval gescheiden in te zamelen.”

Hoe krijg je directies mee in je verhaal?

M.V.O.: “Je moet altijd voor win-win situaties gaan. Het afvalbeleid is daar een prima voorbeeld van. Het onderdeel van de bank die instaat voor de verwerking van het afval maakt nu zelfs winst! In zo’n comité milieu ga ik steeds op zoek naar gemeenschappelijke raakvlak-

ken met de directie. Rond dat thema is dat mogelijk.”

P.S.: “Ik denk dat het omgekeerde ook waar is. Ook bij AG Insurance heeft de directie een ‘paperchallenge’ opgezet om het papiergebruik te verminderen. Het was voor iedereen echter overduidelijk dat het hier om een besparingsoperatie ging waar weinig milieuvisie achter school. Het project draait, maar vooral omdat het moet van de directie. Een foute motivatie voor wat in essentie een groen project had kunnen zijn.”

Ik kan me voorstellen dat personeelsleden dergelijke ingrepen vaak ‘bemoeizuchtig’ vinden.

M.V.O.: “Het is inderdaad enorm belangrijk iedereen mee op de kar te krijgen. Bij Belfius hebben we zo de ‘ecocoaches’ ingevoerd, dat zijn personeelsleden die per dienst of per verdieping nadenken over maatregelen rond het milieu. Ze kijken ook na of alle geplande maatregelen goed ingevoerd geraken. Ik had grote bedenkingen of we wel voldoende vrijwilligers hiervoor zouden vinden, maar het blijkt wonderwel te lukken. Het is een prima manier om werknemers meer te betrekken bij wat er gebeurt op het werk.”



STANDPUNT

Een beter milieu begint in je bedrijf

Je moet tegenwoordig over een sterke maag beschikken om de sombere voorspellingen over ons klimaat nog verteerd te krijgen. Actie is noodzakelijk. Toch blijven we optimist: als vakbond weten we dat de mens in staat is om voor belangrijke positieve veranderingen te zorgen. Maar dan moeten we het probleem wel samen aanpakken. Dat kan ook in je eigen bedrijf.

VERANTWOORDELIJKHEID REGERINGSLEIDERS

Op dit ogenblik verzamelen de regeringsleiders van over de hele wereld zich in Warschau om zich voor de 19e keer over de klimaatproblematiek te buigen. De boodschap van de wetenschap is duidelijk: het **menselijk gedrag zorgt voor de opwarming van ons klimaat. Dat is eigenlijk ook goed nieuws. Want dat betekent dat de mens ook voor de oplossing kan en moet zorgen.**

De politici, die deze week in de Poolse hoofdstad zullen bijeen komen, zullen waarschijnlijk niet voor een allesomvattende oplossing kunnen zorgen. De laatste klimaattoppen liepen stevast op een ontgoocheling uit. En als er al akkoorden over de beperking van de CO2-uitstoot uit de bus kwamen, bleken die achteraf niet door alle landen te worden nageleefd.

Dat laatste zorgde in Europa zelfs voor het verdwijnen van jobs naar andere continenten waar



wél nog lustig vervuild kon worden. Zo'n oneerlijke effecten tonen toch het belang aan van bindende afspraken op wereldschaal. De BBTK vraagt dan ook een duidelijk, bindend én globaal akkoord.

WAT KAN JE ZELF DOEN?

Wachten op zo'n akkoord zou echter wel eens heel lang kunnen duren. Zoals alle andere sociale veranderingen in de samenleving zal ook de ecologische ommezwaai van onderuit moeten komen. En niet alleen thuis, maar ook (en vooral) op het werk.

Want **het is op ons werk dat we de grootste hoeveelheid aan afval produceren en CO2 uitstoten.** En dat niet enkel in fabrieken, maar ook in dienstenbedrijven. En binnen de dienstensectoren vallen nog de grootste efficiëntiewinsten te rapen.

Binnen een kantooromgeving zorgen de elektriciteit en de verwarming voor de meeste CO2 uitstoot. Ook alles wat te maken heeft met transport, zowel het zakelijk als het woon-werkverkeer, is een belangrijke vervuiler. Daarnaast heb je nog de manier waarop met water en afval wordt om gegaan.

Het zijn stuk voor stuk thema's waar we als vakbond ons zegje over kunnen hebben. Zo is het een bewuste politiek van de BBTK om het woon-werk verkeer via het milieuvriendelijke openbaar vervoer zo goedkoop mogelijk te maken voor de werknemers. Dat doen we via sectorale en bedrijfsakkoorden.

BINNEN HET BEDRIJF

Ook de maatregelen die je op de werkvloer zelf kan nemen zijn belangrijk. Zo neemt de BBTK zelf deel aan de **'Europese week van de Afvalvermindering'**: met een aantal kleine maatregelen (het gebruik van herbruikbare bakers, het beperken van het papiergebruik en het hergebruiken van oude map-

pen) proberen we zelf ook ons steentje bij te dragen tot een beter milieu.

Zoals elk jaar interviewen we in het kader van de klimaatweek een aantal **afgevaardigden over hun 'groen' engagement** binnen onze rode vakbond. Op p. 12 van deze Nieuwe Werker lees je hoe zij het binnen hun bedrijf aanpakken, via de ondernemingsraden en de CPBW's.

De belangrijkste initiatieven die je als delegatie kan nemen hebben te maken met de verbetering van de manier waarop er met ventilatie en verwarming omgegaan wordt. Ook een efficiënt elektriciteitsgebruik scheelt al een hele slok op de borrel: lichten en computers blijven op kantoren vaak onnodig aan. Vele kantoorgebouwen in ons land zijn oud. Momenten waarop bedrijven verhuizen zijn bij uitstek het moment op directies te wijzen op het belang van een ecologische keuze.

Ook de werknemers zelf winnen daarbij. **Een werkomgeving die beter is voor het milieu, is vaak ook een plaats waar het aangenamer werken is.** Net als de strijd voor het milieu een uitdaging die de BBTK dagelijks aangaat, in de bedrijven en daarbuiten!

Myriam Delmée
ondervoorzitter

Erwin De Deyn
voorzitter



Een verzekering die beschermt wat echt belangrijk voor u is? Natuurlijk bestaat die!

Uw P&V adviseur denkt met u mee en komt bij u langs wanneer het u best past.

Voor een afspraak met de P&V adviseur in uw buurt, bel 02/210 95 81 of surf naar www.pv.be.

P&V. Het bewijs dat verzekeren ook anders kan.



EEN GROENE KOERS VOOR HET ABVV? BEWAAR DIT NUMMER VOOR DE TOEKOMST!

16 tips waarmee je geld bespaart, klimaatvriendelijker leeft en je leven een stuk aangenamer maakt

1. GEBRUIK DEO

In een bad gaat ongeveer 150 liter water, vijf minuten in de douche verbruikt 50 liter water. Met twee in bad of douche is romantisch... Maar mijd nu en dan een dag het bad of de douche. Kattenwasjes en deo's verdrijven even goed geurtjes en zijn goed tegen rimpels.

2. PLAATS RADIATORFOLIE

Meestal staat de radiator op de enige plek waar hij niet hoort: onder het raam tegen de buitenmuur. Is die muur niet geïsoleerd, dan verdwijnt de warmte naar buiten. Plaats daarom radiatorfolie, een soort warmtespiegel, achter de radiator.

3. PAK JE SLUIPVERBRUIK AAN

Zorg er voor dat wanneer je uit huis bent, slaapt, op reis bent, ..., de televisie, microgolfoven, pc, opladers in het stopcontact,... geen energie blijven verbruiken. Vaak loopt die kost op tot een vijfde van je energiefactuur.

4. VOLG EEN CURSUS VEGETARISCH KOKEN

Koeien zijn niet het probleem maar wel dat we er zoveel willen opeten. Kook klimaatvriendelijker door minder vlees te serveren op de thuistafel.

5. LAAT JE AUTO STAAN

De beste manier om de brandstofkosten te beheersen is door de auto minder te gebruiken. Kies voor de fiets voor verplaatsingen korter dan 5 kilometer.

6. ZET EEN EMMER ONDER JE DOUCHE

We staan lang te wachten op het warme water uit de douchekop komt. Vang het koude water op en gebruik het om de planten water te geven, het toilet te spoelen, ...

7. VOEDSELVERSPILLING IS DOODZONDE

Koop enkel wat je nodig hebt. En als je restjes hebt? Steek je neus in de koelkast van de burens en kook een gezamenlijke maaltijd.

8. WAS NIET TE WARM

Tijden veranderen, ook de temperatuur waarop je de was schoon krijgt. 60°C of meer is vandaag heus niet meer nodig. Vandaag is alles witter dan wit op 40 graden.

9. PRAAT MET JE BUREN

Deel en koop samen. Meer en meer mensen schakelen over op samenwerkende consumptie. We delen de auto, gereedschappen, kopen samen in voedselteams, enz. Het drukt de prijs, je verbruikt minder grondstoffen en ontmoet toffe mensen.

10. DRINK KRAANWATER

Water kopen in de winkel is niet zo verstandig. Het kost een pak meer dan het water uit je kraan. Toch goesting naar een ander smaakje? Gebruik dan siropen. Een pak goedkoper en het weegt minder waardoor je misschien een reden minder hebt om met de wagen naar de winkel te rijden.

11. GOOI JE KLEERKAST UIT HET RAAM

Die ene miskoop past iemand anders als gegoten. Kleren kan je ruilen en weggeven. Of met het juiste patroon maak je er zo een nieuwe outfit van.

12. WOON SNEL SAMEN

En met zoveel mogelijk. Wanneer je 'samenhuist' zoek je met meerdere mensen hoe je de beperkte ruimte in Vlaanderen slimmer, beter en leuker kan gebruiken.

13. NEEM JE ENERGIEFACTUUR MEE ALS JE ERGENS OP BEZOEK GAAT

Energie besparen kost niet veel inspanningen. Je aandacht er bij houden, oude gewoontes aanpakken en je meterstanden bijhouden zijn de belangrijkste ingrediënten. Maar je zet pas echt vaart achter je besparingen als je jouw factuur toont aan anderen.

14. KOOP SAMEN

Samen kopen is goedkoper. Krijg de scherpste prijs door groepsaankoop. En help zo de markt te duwen in een duurzame richting.

15. EET LOKAAL EN VOLGENS DE SEIZOENEN

Voor lokale seizoensgroenten heb je minder energie nodig om ze te telen en op je bord te krijgen. En ze kosten je minder in de winkel.

16. KOM BUITEN

Revoluties startten niet van op een stoel.

Tunesië: weerslag van de politieke en economische crisis op de textiel- en kledingsector

ABVV-Textiel, Kleding en Diamant heeft op 28, 29 en 30 oktober 2013, op uitnodiging van de "Union Générale Tunisienne du Travail" (UGTT), deelgenomen aan een seminarie in Monastir over de gevolgen van de politieke en economische crisis op de Tunesische textiel- en kledingsector. Een uiterst interessante ervaring.

Naast de Belgische deelname aan dit seminarie was er ook een vertegenwoordiging aanwezig van de Franse vakbonden. Dit is niet verwonderlijk want veel Belgische en Franse textiel- en kledingwerkgevers hebben er één of meerdere bedrijven opgestart. 47% van de buitenlandse bedrijven in de verwerkende nijverheid in Tunesië behoren tot de textiel- en kledingsector. De sector stelt er 190.000 mensen te werk, waarvan 85% vrouwen zijn.

ECONOMISCHE EN POLITIEKE CRISIS

De Tunesische textiel- en kledingsector heeft het zwaar te verduren, zowel op economisch als sociaal vlak, ten gevolge van de economische crisis en de politiek instabiele toestand in het land. De activiteiten van de sector worden meer en meer uitbesteed aan onderaannemers. Dit heeft geleid tot slechtere arbeidsvoorwaarden, tot meer en ernstiger arbeidsconflicten, tot ontslagen en tot de sluiting of delocalisatie van een heel pak bedrijven. De zeer onstabiele politieke situatie en het klimaat van de steeds aanwezige dreiging van terroristische aanslagen, wordt uiteraard door potentiële investeerders maar ook door buitenlandse werkgevers die daar al een productie-eenheid hebben opgestart, als uiterst negatief ervaren.

Met dit seminarie heeft de UGTT willen onderzoeken hoe een halt kon worden toegeroepen aan de negatie-



ve gevolgen van de crisis en hoe de weerslag ervan op de tewerkstelling, de uitvoer en de regionale ontwikkeling kon worden opgevangen.

De eerste dag was volledig gewijd aan de toekomstperspectieven van de textiel- en confectiesector in Tunesië en de uitdagingen die hen nog te wachten staan.

Op dag twee kwam de directeur van de algemene arbeidsinspectie toelichting geven over de (niet)-naleving van de arbeidsnormen en wees hij op de zwakke punten van de arbeidswetgeving in Tunesië. Vervolgens heeft een vertegenwoordiger van de CNSS (Caisse Nationale de Sécurité Sociale of met andere woorden de Tunesische rijksdienst voor sociale zekerheid) het met de aanwezige vakbondsleden gehad over de sociale bescherming van de werknemers en de beperkingen van deze bescherming. Duidelijk is in alle geval dat het Tunesische sociale vangnet minder toereikend is dan wat we hier in West-Europa kennen.



■ SECTOR DIAMANT

Laureaten van de arbeid

Het Koninklijk Instituut der Eliten van de Arbeid organiseert, in samenwerking met de representatieve werknemers-, werkgevers- en diamantorganisaties, een selectieprocedure voor Laureaten van de Arbeid – Label 'Toekomst van het beroep, Professional in het beroep of Expert in het beroep'.

SCHRIJF IN!

Elke werknemer die tewerkgesteld is in de sector van de diamant mag zich voor deze selectieprocedure inschrijven. Je mag zelf kiezen in welke categorie je je inschrijft. De selectie is

gebaseerd op jouw kennis en ervaring en houdt rekening met het beroep of de functie die je uitoefent.

Waarom inschrijven? Omdat, met de titel en het ereteken, je de kans krijgt om te tonen dat je je werk goed doet en je daar trots op bent. Je kan jouw talenten benadrukken en jouw inzet voor je beroep bewijzen. Bovendien zijn deze titel en dit ereteken een meerwaarde voor je loopbaan.

PRAKTISCH

Het inschrijvingsformulier en het

1 EURO PER UUR

In het namiddag gedeelte is een zeer interessante studie aan bod gekomen over de schending van de rechten van vrouwen in de grootste textielregio van het land (Monastir en omstreken). Deze studie werd uitgevoerd door het FTDES (Forum Tunisien pour les Droits économiques et sociaux) en toonde heel duidelijk de zwakke positie aan van de vrouwelijke werknemers. De leeftijd van de vrouwelijke werknemers schommelt er tussen 16 en 35 jaar. Vrouwen ouder dan 35 jaar kunnen doorgaans het werk in deze sectoren niet meer aan om gezondheidsredenen. Een confectie-arbeidster bijvoorbeeld, verdient er gemiddeld maar 1 euro per uur. Werkweken van 48 uren en meer zijn er meer de regel dan uitzondering. Vaak komen jonge meisjes van het platteland op zoek naar werk in de textiel- en confectiebranche. Ze worden gehuisvest in kleine kamertjes waar ze slapen op matrassen op de grond. 26% van deze vrouwen zijn niet sociaal verzekerd en dikwijls zijn ze de enige kostwinner in hun familie.

Op dag drie werden uitgebreid de mogelijkheden verkend om via internationale solidariteitsprojecten de naleving van de fundamentele rechten van de werknemers in de sector te ondersteunen en te versterken. Hier ligt –gelet ook op de aanwezigheid van Belgische bedrijven in de regio, die het niet altijd zo nauw nemen met de naleving van de arbeidsrechten en van de sociale rechten van hun Tunesische arbeiders– een belangrijke rol weggelegd voor onze organisatie, het ABVV-Textiel, Kleding en Diamant. Een rol die we dan ook zeer ter harte zullen nemen. Omdat internationale solidariteit voor ons belangrijk is en blijft!

UGTT werd opgericht in 1946 en is de grootste vakbond in Tunesië, met meer dan een half miljoen leden. De vakbond leeft er op zeer gespannen voet met Ennahdha, de regerende islampartij. In Tunesië is de noodtoestand van kracht en in diverse steden vinden regelmatig demonstraties plaats, dit mede naar aanleiding van het uitblijven van nieuwe verkiezingen en de twee politieke moorden eerder dit jaar.

reglement kan je verkrijgen via het Koninklijk Instituut der Eliten van de Arbeid – Visverkopersstraat 13 bus 11 te 1000 Brussel (tel. 02 514 18 58, fax 02 514 05 93). Je kan ze eveneens via de website (www.iret-kiea.be) of via e-mail aanvragen (info@iret-kiea.be). De uiterste inschrijvingsdatum is 31 maart 2014.

Voor meer info, mail naar Patrick De Backer (abvvtkd.pdebacker@skynet.be) of Patrick Neys (patrick.neys@accg.be) of bel het nummer 03 226 00 26.

Naar een ontwerpakkoord in de Groene Sectoren?

De onderhandelingen in de Groene Sectoren bereiken hun eindfase. Ondanks de loonstop en de economische problemen waar de sector mee te kampen heeft zijn we er als ABVV HORVAL in geslaagd om te werken rond een aantal pistes die een reële verbetering inhouden van de arbeidsvoorwaarden voor de werknemers uit de land- en tuinbouwsector. In dit artikel belichten we de grote lijnen van het voorstel dat momenteel op tafel ligt.

WAT VOORAFGING

Even in herinnering brengen wat voorafging. De regering legde begin dit jaar een loonstop op, waardoor er niet kon worden onderhandeld over loonsverhogingen. Daarnaast was er het dossier arbeiders-bedienden, waarvoor tegen begin juli een oplossing moest worden gevonden. Tot slot verwezen de werkgevers naar de lange winter, die ervoor had gezorgd dat veel land- en tuinbouwers in economische problemen zaten. De gemeenschappelijke eisenbundel die wij als ABVV HORVAL samen met de andere vakbonden hadden ingediend, werd door de werkgevers uit de groene sectoren dan ook niet warm onthaald, om het zacht uit te drukken.

Omdat de geesten langs werkgeverskant voor de zomer duidelijk nog niet klaar waren om een akkoord te sluiten, werd beslist de onderhandelingen uit te stellen tot september. Vergadering na vergadering slaagden we erin om kleine openingen te creëren, en na lang onderhandelen werd uiteindelijk overeenstemming bereikt over een aantal pistes. Pistes die met handen en voeten gebonden zijn door de loonstop van de regering, maar die desondanks belangrijke verwezenlijkingen inhouden voor de werknemers, zoals hieronder zal blijken.

De grote lijnen die hieronder worden uiteengezet gelden zowel voor de landbouw (PC 144) als voor de tuinbouw (PC 145). Wij proberen als ABVV HORVAL immers steeds om de verschillende groene sectoren op hetzelfde ritme te laten evolueren.

LONEN EN PREMIES

Omdat loonsverhogingen verboden zijn, wordt de nadruk gelegd op de verbetering van de tweede pensioenpijler. Deze valt immers niet onder de loonnorm. De werkgeversbijdrage aan dit aanvullend pensioen van de werknemers zou vanaf 1 juli 2014 worden verhoogd met 0,25%.

De werknemers die met de fiets naar het werk gaan, zouden het maximale bedrag per kilometer terugkrijgen van hun werkgever (0,22 euro). Werknemers die betaald educatief verlof (BEV) opnemen, zouden ook recht hebben op een maaltijdcheque voor de dag waarop ze vorming volgen. In een poging om de koopkracht van de werknemers te verhogen zou er een aanbeveling komen om op ondernemingsvlak te onderhandelen over de invoering van cao 90. Dit is het systeem waarbij werkgevers aan hun werknemers een bonus kunnen toekennen. Zulke bonussen vallen ook niet onder de loonnorm, en kunnen dus worden ingevoerd ondanks de loonstop.

SYNDICALE PREMIE

Een aantal voordelen die de werknemers uit de groene sectoren genieten, worden betaald vanuit het sociaal fonds. Het is dan niet de werkgever die rechtstreeks aan de werknemers betaalt, maar wel het sociaal fonds. Alle werkgevers uit de sector storten bijdragen aan deze fondsen, en hiermee worden dan de voordelen aan de werknemers betaald.

Eén van de voordelen die via het sociaal fonds worden betaald is de syndicale premie. Het maximumbedrag van deze premie ligt vandaag wettelijk vast op 135 euro. In het voorstel wordt voorzien dat, indien het wettelijk maximum zou worden opgetrokken in 2015, het sociaal fonds ook dit maximum zal toepassen (voor de werknemers die voldoen aan alle voorwaarden).

BIJKOMENDE VAKANTIEDAGEN

De regering besliste de voorbije jaren om de voorwaarden voor pensioen en brugpensioen te verstrengen. Werknemers zullen dus langer moeten werken vooraleer zij op (brug)pensioen kunnen gaan.

In de groene sectoren is het echter

niet voor iedereen evident om zomaar langer aan de slag te blijven. Daarom wordt voorgesteld om een systeem van extra vakantiedagen voor oudere werknemers in te voeren.

Concreet zouden werknemers vanaf 45 jaar één extra vakantiedag krijgen wanneer zij minstens 10 jaar anciënniteit hebben in de sector. Vanaf 50 jaar zouden werknemers recht hebben op twee extra vakantiedagen wanneer zij 15 jaar sectoranciënniteit hebben. En vanaf 55 jaar zouden dit drie extra vakantiedagen worden voor



de werknemers met 15 jaar anciënniteit in de sector.

Eén, twee of drie extra vakantiedagen zullen er uiteraard niet voor zorgen dat elke werknemer zijn werk in de land- of tuinbouw zal kunnen volhouden tot 65 jaar. Maar het is een belangrijke verwezenlijking dat het principe van extra vakantiedagen in het huidige voorstel werd opgenomen. Dit wil immers zeggen dat we de werkgevers ervan hebben kunnen overtuigen dat er inspanningen nodig zijn om ervoor te zorgen dat werknemers hun werk 'kunnen' volhouden op latere leeftijd.

Voor het eerste jaar zouden deze extra vakantiedagen worden betaald door het sociaal fonds.

PREVENTIE

Het aantal arbeidsongevallen in de land- en tuinbouw blijft hoog. Er wordt in deze sector gewerkt met zware en gevaarlijke machines, en zelfs het kleinste accident kan grote gevolgen hebben.

Om het aantal arbeidsongevallen te doen dalen, wordt voorgesteld een systeem op te zetten dat specifiek gericht is op de preventie van arbeidsongevallen. In Wallonië bestaat er vandaag al PreventAgri, en het doel is om een soortgelijk systeem uit te werken voor gans België.

Naast preventie rond arbeidsongevallen zou ook hier de link worden gelegd naar oudere werknemers. We denken hierbij aan ergonomie, specifieke vorming over rugbelasting, enz..

SOCIAAL OVERLEG

ABVV HORVAL-delegees in de ondernemingen hebben recht op syndicaal verlof. Tijdens deze

dagen kunnen de delegees vooringen volgen die worden georganiseerd door de vakbond. Om op een degelijke manier aan sociaal overleg in de bedrijven te kunnen doen is immers vereist dat de delegees de nodige kennis hebben over bijv. arbeidswetgeving of welzijnreglementering.

In het voorstel dat vandaag voorligt wordt dan ook voorzien dat het aantal dagen syndicaal verlof wordt opgetrokken van vijf naar tien dagen per mandaat en per kalenderjaar. De werkgevers hebben blijkbaar begrepen dat een goed sociaal overleg in de bedrijven ook hen alleen maar ten goede kan komen.

SEIZOENARBEIDERS

Zowel in de landbouw als in de tuinbouw kunnen werkgevers beroep doen op seizoenarbeiders. Deze werknemers, die met een zogenaamde 'plukkaart' werken, zijn voor de werkgever een stuk goedkoper dan reguliere werknemers. De werkgever betaalt immers niet de volle pot aan socialezekerheidsbijdragen, maar kan deze werknemers tewerkstellen aan een sterk verlaagd tarief. Daarnaast liggen de lonen van de seizoenarbeiders nog steeds lager dan die van hun collega's die vast in dienst zijn bij de werkgever.

Voor ABVV HORVAL zijn seizoenarbeiders geen tweederangs werknemers. Wij hebben dan ook steeds gevochten voor een verbetering van hun statuut. Trouwens, ook de overheid zelf stelde als voorwaarde voor het voortbestaan van het systeem van seizoenarbeid dat het statuut van deze werknemers moest worden verbeterd.

Vandaag zitten we echter met een probleem: langs de ene kant zegt de overheid dat de lonen van de seizoenarbeiders moeten worden verbeterd, maar langs de andere kant legt diezelfde overheid een loonblokkering op waardoor de lonen onmogelijk kunnen stijgen! Begrijp wie begrijpen kan. Het wordt dringend tijd dat hierover duidelijkheid komt voor de vele seizoenarbeiders uit de land- en tuinbouw. In de komende dagen is er hierover dan ook een onderhoud gepland met het kabinet van minister van Werk Monica De Coninck.

EN NU?

Na het uitzonderlijk interprofessioneel akkoord voor 2009-2010 en de quasi-nulmarge voor de periode 2011-2012, is ook de huidige onderhandelingsmarge zeer beperkt door de loonstop.

Desondanks stellen we als ABVV HORVAL alles in het werk om voor de groene sectoren een ontwerpakkoord te bereiken waarmee op een aantal domeinen belangrijke stappen vooruit worden gezet.

Het huidige voorstel wordt momenteel door vakbonden en werkgevers voorgelegd aan hun achterban. Wanneer zij dit ontwerp aanvaarden kan het akkoord worden getekend en zal het kunnen worden uitgevoerd. Wij houden u uiteraard verder op de hoogte.

Alain Detemmerman
Co-voorzitter

VACATURE

ABVV HORVAL LEUVEN-MECHELEN zoekt:

Deeltijds onthaal- en dossiermedewerker (m/v)

De ABVV centrale, bevoegd voor de sectoren voedingsnijverheid, voedingshandel en horeca zoekt voor haar kantoor te Leuven een deeltijdse dossiermedewerker (18u/week):

- Je staat in voor het onthaal van de leden
- Je beheert de individuele dossiers
- Je verzorgt de administratieve omkadering

Profiel

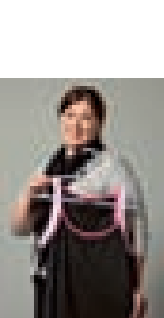
- Opleiding sociaal hoger onderwijs of gelijkwaardige ervaring
- Kennis van het arbeidsrecht
- Communicatieve vaardigheden
- Syndicale ingesteldheid

Je kan je sollicitatie tot uiterlijk 22 november 2013 verzenden naar:

Kris Croonenborghs,
gewestelijk secretaris ABVV Horval,
Zakstraat 16, 2800 Mechelen

Volg een beroepsopleiding

Wil je graag werken in een winkel? Heb je interesse in een job in de social profit? Of is een administratief beroep meer iets voor jou? Kopa biedt opleidingen in deze 3 sectoren. Voor meer info surf naar www.kopa.be of contacteer ons. Schrijf je nu in voor één van onze opleidingen die binnenkort starten!

	Regio Antwerpen Kopa Antwerpen vzw Ommeganckstraat 35 2018 Antwerpen 03 220 67 19 kopa.antwerpen@abvv.be	Kempen Kopa Keerpunt vzw Grote Markt 48 2300 Turnhout 014 40 03 38 chris.bartels@abvv.be	Mechelen Kopa De Nieuwe Volmacht vzw Nieuwe Beggaardenstraat 41 2800 Mechelen 015 20 03 50 arlette.beunen@abvv.be
	Vooropleiding Social Profit Startdatum: 17 maart 2014 Einddatum: 20 juni 2014 Infodagen: februari /maart Contact: grietje.cant@abvv.be	Vooropleiding Social Profit Startdatum: 18 februari 2014 Einddatum: 27 juni 2014 Infodagen: permanente individuele info 's Contact: chris.bartels@abvv.be	Vooropleiding Social Profit Startdatum: 8 september 2014 Infodagen: in juni 2014 Inschrijvingen – info - contact: wim.geerinckx@abvv.be
	Klantgericht kantoormedewerker Startdatum: 15 januari 2014 Einddatum: 26 juni 2014 Infodagen: Permanente info's en testing Intakes: In januari, na positieve testing in november of december Contact: kurt.vanmensenl@abvv.be	Klantgericht kantoormedewerker Niet door Kopa georganiseerd in deze regio	Klantgericht kantoormedewerker Niet door Kopa georganiseerd in deze regio
	Winkelpersoneel Startdatum: 27 januari 2014 Einddatum: 16 mei 2014 & Startdatum: 10 maart 2014 Einddatum: 20 juni 2014 Infodagen: Permanente info's en testing Contact: ann.dierickx@abvv.be	Winkelpersoneel Niet door Kopa georganiseerd in deze regio	Winkelpersoneel Startdatum:13 januari 2014 Einddatum: 15 maart 2014 & Startdatum: 17 maart 2014 Einddatum: 20 juni 2014 Inschrijvingen – info - contact: arlette.beunen@abvv.be

Vakantiegeld en stempelen

Ben je sinds dit jaar volledig werkloos en nam je nog geen vakantiedagen op? Je loopt het risico in december minder uitkering te krijgen.

Voor wie?
Je werkte in 2012 als arbeider of als bediende. Je werd inmiddels ontslagen én je kreeg bij ontslag vakantiegeld uitbetaald voor niet opgenomen vakantiedagen of je ontving vakantiegeld via een vakantiekas.
Bleef je sindsdien volledig werkloos, dan betaalt de RVA je in 2013 geen uitkering voor de dagen waarvoor je vakantiegeld kreeg.
Neem je deze dagen niet op voor december 2013, dan brengt de RVA deze dagen automatisch in mindering van je uitkering van de maand december 2013.

Deze zal dan een heel stuk lager zijn.
Wat moet je doen?
Je kan sowieso geen uitkering krijgen voor dagen gedekt door het vakantiegeld dat je ex-werkgever of de vakantiekas betaalde. Dat is bij wet geregeld. Maar je kan wel proberen deze dagen te spreiden over de maanden die nog resten in 2013 zodat de financiële gevolgen kleiner zijn.
Wil je spreiden?
Duid dan in de volgende maanden op je stempelkaart een aantal dagen aan als vakantiedagen. Dat doe je door een 'V' te vermelden op de door jou gekozen dagen. Voor die dagen zal je dan geen uitkering krijgen.
Hoeveel verlofdagen?
Wil je weten hoeveel verlofdagen je nog moet opnemen, dan kun je dit rustig thuis bekijken op het e-loket Mijn ABVV via www.abvv-regio-antwerpen.be of www.abvvmechelenkempen.be
Je kunt natuurlijk ook steeds terecht op je ABVV-kantoor voor meer informatie.

Renovatie kantoor Hoboken

TIJDELIJKE TOEGANG VIA DE ANTWERPSESTEENWEG 18A

Dit najaar wordt het ABVV-kantoor in Hoboken gerenoveerd. Deze werken zullen de normale dienstverlening zo weinig mogelijk hinderen.

Gedurende de hele renovatieperiode wordt de ingang tot het ABVV-kantoor tijdelijk verlegd van de Dr. Coensstraat naar de: Antwerpsesteenweg 18A | 2660 Antwerpen | kantoor van de VoorZorg

Actuele informatie vind je steeds op www.abvvantwerpenkantoren.be
Geschatte duur renovatie: tot half januari 2014



Volg ons op Twitter

Wil je onmiddellijk op de hoogte zijn van de activiteiten, acties, standpunten en dienstverlening van het ABVV in de regio Antwerpen?

- Volg ons dan op [@abvvantwerpen](http://www.twitter.com) en je bent als eerste mee: [@abvvantwerpen](https://twitter.com/@abvvantwerpen)
- Volg ook de tweets van Dirk Schoeters, algemeen secretaris van het ABVV-regio Antwerpen: [@Dirkabvvantw](https://twitter.com/@Dirkabvvantw)



Volg ons op Facebook

Aankondigingen, foto's, video's, persberichten van ABVV-regio Antwerpen. Je vindt ze op: www.facebook.com/ABVV.regio.Antwerpen

Infosessies en cursussen voor werkzoekenden

Dinsdag 19 november 2013 van 13.30 tot 16.30u
Infosessie PAS WERKLOOS, WAT NU?
Pas werkloos geworden en nog heel wat vragen? We informeren je over de berekening van jouw uitkering, je rechten en plichten en de papieren die je moet invullen als je pas werkloos bent.

Maandag 25 november 2013 van 13.30 tot 16.30u
Infosessie WERKZOEKENDEN VANAF 50 JAAR
Je krijgt informatie over tewerkstellingsmaatregelen, opleidingsmogelijkheden en de dienstverlening van ABVV en VDAB. Een aanrader voor elke 50plusser die opnieuw aan het werk wil.

Donderdag 28 november 2013 van 13.30 tot 16.30u
Infosessie MET PENSIOEN
Ga je binnenkort met pensioen, en heb je nog vragen? Wil je weten hoe jouw pensioen wordt berekend? Samen met een medewerker van De VoorZorg zoeken we een antwoord op jouw vragen.

Dinsdag 3 december 2013 van 13.30 tot 16.30u
Infosessie WAT GEBEURT ER MET MIJN DOP?
Wat zijn jouw rechten en plichten als je al een tijdje werkloos bent? Krijg je in de toekomst nog evenveel dopgeld? Tellen de jaren dat je werkloos bent nog mee voor de berekening van jouw pensioen? En wat moet je doen voor VDAB en RVA?

Donderdag 5 december 2013 van 13.30 tot 16.30u
Infosessie DEELTIJDS WERKEN
Een deeltijds contract ondertekenen? Of toch liever voltijds werken? Wij informeren jou over het statuut behoud van rechten, over de inkomensgarantie-uitkering, over je rechten en plichten en over alle papieren die je moet invullen.

Donderdag 19 december 2013 van 13.30 tot 16.30u
Infosessie CONTROLE DOOR RVA
Word je door de RVA uitgenodigd op gesprek? Wij vertellen je hoe dit gesprek zal verlopen en hoe je je kan voorbereiden.

Van 6 januari 2014 tot 16 januari 2014 | 8 voormiddagen van 9 tot 12u
Cursus SOLLICITATIETRAINING VOOR ANDERSTALIGEN
Ben je op zoek naar werk, maar vind je solliciteren in het Nederlands moeilijk? In deze training leer je vacatures zoeken, een goede CV en brief maken en je goed voorbereiden op een sollicitatiegesprek. We geven extra aandacht aan de Nederlandse taal, maar een basiskennis is nodig. Inschrijven kan tot 6 december 2013, maar betekent niet automatisch dat je kan deelnemen. We bellen jou op.

▶ **Deze infosessies en cursussen zullen doorgaan in de Ommeganckstraat 53 | 2018 Antwerpen.**

Heb je interesse? Vul onderstaande strook in en stuur ze terug naar: Vorming & Actie regio Antwerpen vzw, Ommeganckstraat 35, 2018 Antwerpen
Je kan je ook telefonisch inschrijven op het nummer 03 220 66 13 of mail naar adviespunt.antwerpen@abvv.be. Meer info op www.abvv-regio-antwerpen.be

TERUGSTUURSTROOK

DNW 15-11-2013

Naam _____

Voornaam _____

Straat _____ Nr _____ Bus _____

Postnummer _____ Woonplaats _____

Tel of GSM _____

☐ Ik wil deelnemen aan de infosessie **PAS WERKLOOS, WAT NU?** op 19-11-2013
☐ Ik wil deelnemen aan de infosessie **WERKZOEKENDEN VANAF 50 JAAR** op 25-11-2013
☐ Ik wil deelnemen aan de infosessie **MET PENSIOEN** op 28-11-2013
☐ Ik wil deelnemen aan de infosessie **WAT GEBEURT ER MET MIJN DOP?** op 03-12-2013
☐ Ik wil deelnemen aan de infosessie **DEELTIJDS WERKEN** op 05-12-2013
☐ Ik wil deelnemen aan de infosessie **CONTROLE DOOR RVA** op 19-12-2013
☐ Ik heb interesse in de cursus **SOLLICITATIETRAINING VOOR ANDERSTALIGEN** die begint op 06-01-2014

De ondergetekende geeft hiermede toestemming de door hem/haar verstrekte gegevens voor intern gebruik te verwerken in de databank van ABVV-regio Antwerpen, mits raadpleging en eventuele correctie door betrokkene steeds mogelijk is conform de wet van 8.12.1992 betreffende bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
Deze info's worden georganiseerd door Vorming & Actie regio Antwerpen vzw i.s.m. ABVV Bijblijfwerving

Ben je werkloos en wil je met de computer leren werken?

PC Start
Start 20 januari 2014 | einde 20 februari 2014
van maandag t.e.m. donderdag van 8.45 tot 12u.
Deze cursus is voor absolute beginners. Je leert het toetsenbord en de muis te gebruiken. Je maakt kennis met Word, Excel, Internet en e-mail.

PC Start+
Start 27 januari 2014 | einde 20 februari 2014
van maandag t.e.m. donderdag van 13 tot 16.15u.
Deze cursus is voor beginners met een heel beperkte basiskennis computer. Je leert werken met Word, Excel, Internet en e-mail.

Inschrijven kan tot 13 december 2013. Inschrijven betekent niet dat je automatisch kan deelnemen. We nemen nog contact met je op.
Plaats cursus: Ommeganckstraat 53 | 2018 Antwerpen
Heb je interesse? Stuur onderstaande strook op naar: Vorming & Actie werkzoekenden | Ommeganckstraat 35 | 2018 Antwerpen

TERUGSTUURSTROOK

DNW 01-11-2013

Naam _____

Voornaam _____

Geboortedatum _____

Straat _____ Nr _____ Bus _____

Postnummer _____ Woonplaats _____

Tel of GSM _____

☐ Ik heb interesse in de cursus **PC Start** die begint op 20 januari 2014
☐ cursus **PC Start+** die begint op 27 januari 2014

De ondergetekende geeft hiermede toestemming de door hem/haar verstrekte gegevens voor intern gebruik te verwerken in de databank van ABVV-regio Antwerpen, mits raadpleging en eventuele correctie door betrokkene steeds mogelijk is conform de wet van 8.12.1992 betreffende bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
Deze info's worden georganiseerd door Vorming & Actie regio Antwerpen vzw i.s.m. ABVV Bijblijfwerving

Klimaatweek: wij doen mee!

Tijdens de week van 18 tot en met 23 november 2013 is er een gemeenschappelijke klimaatweek van het Vlaams ABVV en de ABVV-gewesten. Het centrale thema van de klimaatweek is energie.

Op 19 november zullen we samen met de syndicale ploeg van AVE Regina Bierbeek ter plaatse hun goeie praktijken in de verf zetten. Dit doen we door een bezoekje te brengen met de klimaatmobiel tussen 7u30 en 9u.

Ook binnen het ABVV Vlaams-Brabant worden er enkele initiatieven genomen ter besparing van energie.

- ONZE ENGAGEMENTEN:**
- We kijken het **papierverbruik** via een gespecialiseerd computersysteem na en alle pagina's worden standaard recto verso gedrukt.
 - We zullen bij de vernieuwing van onze kantoren een **zuiniger lichtstelsel** plaatsen zodat dit ons energieverbruik op lange termijn zal verbeteren.
 - We sporen ons personeel aan om hun **computerschermen en printers** telkens af te zetten wanneer men het kantoor verlaat.



Haal de nieuwe maandkalender Linx+ 2014 in huis

2014 lijkt nog veraf, maar dat is het niet! Haal nu je maandkalender Linx+ 2014, met de winnende foto's van onze fotografiwedstrijd 2013 'Sociaal Vergroenen'. De maandkalender is verkrijgbaar in elk ABVV kantoor. Check www.abvv-vlaamsbrabant.be voor het dichtstbijzijnde kantoor bij jou in de buurt.

VACATURE

werft aan

Medewerker sociale dienst – regio Leuven (M/V)

De gewestelijke afdeling Brussel-Vlaams Brabant van de Algemene Centrale is op zoek naar een enthousiaste medewerk(st)er voor de eerstelijnsdienst. Hij/zij zal binnen een uitgebreid team de leden bijstaan met problemen van sociaal juridische aard.

Profiel

- Je bent vertrouwd met arbeids- en sociale wetgeving
- Talenkennis : NL, Fr
- Je beschikt over een diploma maatschappelijke advisering – personeelswerk of gelijkwaardig
- Je kan je vinden in de waarden en filosofie van het ABVV

Wij bieden :

- Een boeiende en uitdagende job
- Opleiding
- Aantrekkelijke loonsvoorwaarden volgens barema

Solliciteren ?

Motivatiefbrief en CV
t.a.v. René Van Cauwenberge, voorzitter AC, Watteustraat 2-6 – 1000 BRUSSEL

Uiterste indieningsdatum
20/11/2013

Leuven Anders Bekeken met bezoek aan Raadskelders

EEN WANDELING AANGEBODEN DOOR LINX+

We nemen je mee op een tocht doorheen de verborgen kantjes van de stad. Leuven is bekend als de universiteitsstad, maar ken je ook het verhaal over de weggestoken arbeiders in de 19de eeuw, de beruchte plundering, de Leuvense jaartallen... Kom alles te weten op **zaterdag 16 november**. Tot dan!

5 euro/pp
Inschrijven vooraf is verplicht. Mail naar info@linxplus.be of tel. 02 289 01 81

De wandeling start stipt om 10u Afspraak aan het Martelarenmonument, de grote piek in het midden van het Martelarenplein voor het station.

Meer info:
www.abvv-vlaamsbrabant.be

Programma (brug)gepensioneerdenwerking 2014

ABVV Vlaams-Brabant bouwt de (brug)gepensioneerdenwerking steeds verder uit. Terecht eisen de (brug)gepensioneerden een prominente plaats op binnen onze vakbeweging. De leden van de Seniorencommissie brengen de syndicale belangen van senioren continu in de aandacht.

Ook in 2014 zullen heel wat activiteiten, infonamiddagen en bedrijfsbezoeken georganiseerd worden. **Hierbij alvast een greep uit ons aanbod.**

7 februari: onze eerste activiteit in 2014 – ‘Nieuwjaars-happening’	2 oktober: Lier
20 maart: DAF Trucks NL, Eindhoven	30 oktober: studiedag Senioren
17 – 18 april: Bastogne	18 november: BASF
15 mei: Chaudfontaine	6 februari 2015: Senioren-happening
7 - 9 juni: 3-daagse Nieuwpoort-Diksmuide, Ieper Trefdag	Tijdens het jaar worden er heel wat infonamiddagen en computercursussen georganiseerd. Je wordt op de hoogte gehouden per post, via de website (www.abvv-vlaamsbrabant.be) en via De Nieuwe Werker.
26 juni: Luchtmachtbasis Koksijde	
3 juli: Barbecue - Zoete Waters, Oud-Heverlee	
10 augustus: Rimpelrock, Kiewit	

Wil je automatisch op de hoogte blijven van ons activiteitenaanbod? Stuur dan de bon ingevuld terug naar ABVV Senioren Vlaams-Brabant, t.a.v. Winnie Van Nerum, Maria-Theresiastraat 119-121, 3000 Leuven. Je kan ook bellen naar 016 27 18 89, of mailen winnie.vannerum@abvv.be

IK WENS OP DE HOOGTE TE BLIJVEN VAN HET ACTIVITEITENAANBOD 2014:

Naam:

Voornaam:

Beroepscentrale:

Adres:Nr.:

Postcode:Gemeente:

Geboortedatum:Telefoon:

E-mailadres:

ACTIVITEITEN

BINGONAMIDDAG EN GENTSE KOP

Op donderdag 21 nov. 2013 om 15u
Organisatie: CC De Brug Zottegem

Zottegem, Markt 8, Volkshuis
Prijs: €5
Info & inschrijven: via
Albecq Baele tel. 09 360 29 10,
Volkshuis tel. 09 361 81 01,
Etienne De Corte tel. 09 360 19 57,
Iemans Freddy tel. 09 361 05 43 of
Etienne Van Melckebeke
tel. 09 360 42 74

GUISEPPE VERDI (1813-1901) VERDI AVOND

Op zaterdag 30 nov. 2013 om 19u
Organisatie: CC Boontje

Sint-Niklaas, Lamstraat 23, De Wilg
200 jaar geleden werd deze meest geliefde Italiaanse componist geboren. Het hele jaar door werden zijn meesterwer-

ken opgevoerd. Hij was de componist die de opera destijds razend populair maakte. Hij schreef 26 opera's waaronder de bekende La Traviata, Aïda en Nabucco. Gerrit verzamelt de mooiste en bekendste aria's. Marcella omkadert met begeleidende tekst en Hugo zorgt voor mooie beelden uit het met zon- en muziek overgoten Italië. Een vleugje humor rondt het geheel af.
Prijs: leden: €5, niet-leden: €10
Storten op rekeningnummer BE 76 877 9760901 95
Info & inschrijven: gerrit.van.puyvelde@telenet.be - Inschrijven tot 20 november.

SPELLETJESNAMIDDAG 'ONS WOEFKE'

Op donderdag 5 dec. 2013 om 14u
Organisatie: Ros Beiaard - ABVV Senioren Dendermonde

Dendermonde, Dijkstraat 59, Grote zaal
Breng je vrienden en familie mee naar onze eerste Solidaire Spelnamiddag met klaas-koeken, wafels, koffie en warme chocolade-

melk. De opbrengst gaat naar het project 'Ons Woefke' voor de koop van een blindengeleidehond. Wie graag een kaartje legt, scrabble speelt of een ander gezelschapsspel wil uitproberen, kan bij ons terecht tussen 14u en 17u in de Grote zaal van ABVV in de Dijkstraat 59 in Dendermonde.
Prijs: €3 voor deelname, koek en koffie
Info & inschrijven: Inschrijven voor 10 december bij sophie.dreze@abvv.be of tel. 052 259284
Iedereen is welkom!

KERSTMARKT VALKENBURG EEN GROOT ONDERGRONDS SPEKTAKEL!

Op zaterdag 7 dec. 2013
Organisatie: ABVV Senioren Aalst

Waar anders kan je een ondergrondse Kerstmarkt bezoeken?! Daal af naar de Fluweelengrot en Gemeentegrot die in de weken voor kerst zijn omgedoopt tot sfeervolle kerstmarkt. De magische sfeer van het uitgebreide grottenstelsel wordt aangesterkt door honderden

lampjes en tientallen kraampjes met uiteenlopende kerstartikelen. Kerst in Valkenburg is uniek. Kom tijdens de donkere winterdagen naar Valkenburg en ontdek zelf deze magische kerstbelevens onder de grond!
Prijs: leden ABVV: €20, kinderen -12j: €14 , niet leden: €24
Info en inschrijvingen: via Glenda tel. 053 727 824 of glenda.vanimpe@abvv.be

"ROOD CHINA, HET GELE GEVAAR?"

Op donderdag 12 dec. 2013 om 14u
Organisatie: Ros Beiaard - ABVV Senioren Dendermonde

Dendermonde, Dijkstraat 59, Grote zaal
Frank Willems ABVV-senior uit onze streek, én China-kenner bladert met ons door de geschiedenis van China. Hij legt ons de huidige situatie uit en belicht daarbij de sterke kanten en de problemen van het land. Hij schetst ook de toekomstige betekenis van China voor ons en voor de wereld. En hij heeft het uiteraard ook over de vakbond in China. Een

niet te missen conferentie geïllustreerd met beelden.
Prijs: gratis
Info & inschrijven: via
sophie.dreze@abvv.be of tel. 052 259 284

DAUWWANDELING

Op zondag 15 dec. 2013 om 9u30
Organisatie: CC Boontje

Puivelde, Kruisstraat 52, Buurthuis Sint-Job
Naar jaarlijkse gewoonte waaien wij nog eens uit tijdens onze dauwwandeling. We begeven ons naar Puivelde. We wandelen anderhalf uur, waarna ons een stevig ontbijt wordt aangeboden. Wie erbij wil zijn kan inschrijven tot 5 december en bellen naar Gerrit of Ingrid.
Prijs: voor leden: €6, voor niet-leden: €10
Storten op rekeningnummer BE 76 877 9760901 95
Info & inschrijven: via gerrit.van.puyvelde@telenet.be of tel. 03 777 5540
Inschrijven tot 5 december



Filmvoorstelling

Tot Altijd

Regie: Nic Balthazar

26 november 2013 om 14u

Nabespreking: Jacinta De Roeck (HVV) & Freia De Buck (Huis van de Mens)

Studio Skoop Sint Annaplein 63 9000 Gent

Info & inschrijvingen
Bert Piessens 09 265 52 57
bert.piessens@abvv.be

2

HVV de mens.nl Lincx ABVV Senioren Oost-Vlaanderen



2013 **k**dendermonde **unst**

Tentoonstellingsweekend - 8e editie

Onthaalcomplex - Keizershallen
Keizersplein 21 - 9300 Aalst

Vrijdag 29 november	19.30u vernissage
Zaterdag 30 november	13.00u tot 19.00u
Zondag 01 december	14.00u tot 19.00u

VERFSCHILDERIJEN | ACRYLSCHILDERIJEN | OLIEVERFSCHILDERIJEN | SCHILDERIEN IN SPIRITUEEL ABSTRACT | KERAMIEK | MATERIEKUNST | SCHILDERIEN OP ZIJDE | MODERNE WERKEN | BEELDHOUDWERKEN | BEELD | BEELDHOUDWERKEN | FOTO'S | GEDICHTEN | AQUARELLEN | OLIEVERFSCHILDERIJEN | SCHILDERIEN IN SPIRITUEEL ABSTRACT | KERAMIEK | MATERIEKUNST | SCHILDERIEN OP ZIJDE | MODERNE WERKEN | BEELDHOUDWERKEN | BEELD | BEELDHOUDWERKEN

ABVV Oost-Vlaanderen Lincx

INFORMEER JE BIJ JOBCONSULT

Info: 50+
Dinsdag 19 november 2013
om 9u tot 12u te Deinze, Stationsstraat 4
meer info: Sofie.d'hooge@abvv.be of tel. 09 265 52 13
Woensdag 20 november 2013
om 9u tot 12u te Eeklo, Kerkstraat 45
meer info: Sofie.d'hooge@abvv.be of tel. 09 265 52 13
Vrijdag 22 november 2013
om 9.30u tot 12u te Gent, Vrijdagmarkt 9
meer info: Sofie.d'hooge@abvv.be of tel. 09 265 52 13
Info: Controle beschikbaarheid arbeidsmarkt
Vrijdag 22 november 2013
om 9.30u tot 12.30u te Gent, Vrijdagmarkt 9
meer info: josetta.lahousse@abvv.be of

tel. 09 265 52 69
Vrijdag 22 november 2013
om 9.30u tot 12u te Ronse, Stationsstraat 21
meer info: sophie.demeyer@abvv.be of tel. 055 33 90 15
Dinsdag 26 november 2013
om 14u tot 16.30u te Dendermonde, Dijkstraat 59
meer info: trui.devrieze@abvv.be of tel. 052 259 282
Info: Controle beschikbaarheid arbeidsmarkt voor jongeren
Dinsdag 19 november 2013
om 9.30u tot 12u te Sint-Niklaas, Vermorgenstraat 9
meer info: kossomak.kimyeng@abvv.be of tel. 03 760 04 35

Werkloos en wat nu?
Donderdag 21 november 2013
om 14u tot 16.30u te Dendermonde, Dijkstraat 59
meer info: trui.devrieze@abvv.be of tel. 052 259 282
Donderdag 21 november 2013
om 14.30u tot 17u te Gent, Vrijdagmarkt 9
meer info: irene.tassyns@abvv.be of tel. 09 265 52 24
Dinsdag 26 november 2013
om 13.30u tot 16.30u te Eeklo, Zuidmoerstraat 136
meer info: sabine.vanhoorebeke@abvv.be of tel. 09 373 92 43
Sollicitatietraining Deel 1 Theorie
Donderdag 21 november 2013
om 9.30u tot 12u te Aalst, Houtmarkt 1



meer info: coen.roosenstein@abvv.be of tel. 053 72 78 13
Sollicitatietraining Deel 2 Praktijk
Donderdag 28 november 2013
om 9.30u tot 12u te Aalst, Houtmarkt 1
meer info: tom.bodny@abvv.be of tel. 053 72 78 21



Voor de ondersteuning van afdelingen kan je beroep doen op twee regionale medewerkers. Je vindt ons op volgende adressen:

Edelbert Masschelein
kortrijk@linxplus-wvl.be
Rijlselsestraat 19, 8500 Kortrijk
Tel. 056 24 05 37
Maandag, dinsdag, woensdag en donderdag

Zuidstraat 22/22, 8800 Roeselare
Tel. 051 26 00 70
Op afspraak

Marc Bonte
brugge@linxplus-wvl.be
Zilverstraat 43, 8000 Brugge
Tel. 050 44 10 41
Maandag en vrijdag

Nieuwpoortsesteenweg 98, 8400 Oostende
Tel. 059 55 60 68
Dinsdag en donderdag

CC DIKSMUIDE

Afdeling terug van start
Linx+ heeft er terug een afdeling bij met Linx+ Diksmuide. Deze is terug opgestart. Silverine Staelen is voorzitter en Nick Vanhove is secretaris van de afdeling. Giovanni Doom is de PR. De centen zijn in de goede handen van Dave Bulcke, de penningmeester. Emma Kerckhof is bestuurslid. Ben jij creatief, cultuur minded... dan is het hoog tijd dat je in beweging komt! Met deze afdeling zijn we nog op zoek naar toffe mensen. Wie zich geroepen voelt... één mailtje of één telefoontje volstaat. Mensen die zich willen aansluiten of informatie willen kunnen contact opnemen met Giovanni Doom tel. 0496 68 83 07 of giovannidoom@gmail.com.

CC LAUWE

Week van de smaak – Griekenland
In het kader van “De Week van de Smaak” organiseert CC Lauwe een Griekse avond. Kom op 16 november naar zaal Astoria en maak kennis met de typische Griekse keukens. Calamares fritti en scampi fritti met tzaziki en tamara, Griekse pastasalade, risone met kalamata, zongedroogde tomaten en fetakaas, souvlaki van lam en varken met pittabroodjes en koude groenten of gyros met rijst. Komt het water je al in de mond? Of had je vragen met wat al deze gerechten precies inhouden?

Neem dan snel contact op met olivierdeboel@hotmail.com, jacky.behaegels@telenet of via café Astoria. Deelnemen kost €25, €12 voor kinderen.

DIZELENOARE

Filmavond... Frits & Freddy
Vrijdag 15 november in de Gallo-Romeinse wijnkelder te Dudzele vanaf 19.30u. Frits & Freddy is een Vlaamse komische film. De film start om 20u. Leden betalen €2 en niet leden €3. Er is een stukje pizza inbegrepen in de toegangsprijs. Patriek Willems - Tel. 0477 24 63 10.

CC ZWEVEGEM

Country en Line-dance
Zin in een avond plezier maken op country-muziek? Kom dan op 16 november naar Zaal St. Paulus (Italiëlaan, Zwevegem) en ga mee uit de bol op muziek van Texas Twixy. Inkom €5, deuren om 19.30u.

CULTUURSJOK - EERNEGEM

Willem Vermander “intiem”
Op zondag 17 november brengt de West-Vlaamse kleinkunstzanger een intiem concert. Het concert start stipt om 15u in de grote zaal van De Herdershoeve, toegang na 15u niet mogelijk. Het zal ongetwijfeld een toffe namiddagvoorstelling worden. Deuren open om 14.30u. Inkom: €16. Meer info: Frederik Turpyn. Tel. 0496 38 20 12. De Herdershoeve vind je langs de Zedelgemsesteenweg 58 te Eernegem.

BRUGGE B

11de Quiz
Op vrijdag 22 november organiseert Brugge B voor de 11de keer een Quiz. Jaar na jaar is het drummen om een plaatsje te bemachtigen. Snel inschrijven is hier zeker op zijn plaats! De Quiz start stipt om 20u in zaal Trammelant, gelegen op het Gaston Roelandtsplein 2 te Assebroek-Brugge. Groepen van 2, 3 of 4 personen kunnen meedoen. De deelnameprijs per ploeg is €16. Er zijn prijzen voor iedereen. Inschrijven kan op Tel. 050 44 10 21 (tijdens de kantooruren) of bij Johan (johan.van.de.castele@telenet.be).

CC GELUWE-WERVIK

Filmavond – The Angels’ Share
Kom op 22 november om 19.30u naar De Gaper (St. Denijsplaats 11, Geluwe) voor de

gratis filmvoorstelling van The Angels’ Share. Deze bitterzoete komedie volgt het verhaal van Robbie, een ex-bajesklant, die na zijn cel-tijd maar niet aan werk lijkt te geraken. Samen met drie vrienden zoekt hij naar oplossingen voor hun gedeeld probleem. Meer informatie via Dany Kerkhof - Tel. 056 51 65 52.

DE BRUG ROESELARE

Kaas- en wijnavond
Liefhebber van kaas en wijn? Kom dan op 27 november naar de kaas- en wijnavond van De Brug Roeselare. Proef er van een rijk assortiment aan kazen en wijnen en maak kennis met de herkomst ervan. Inschrijven kan via één van de bestuursleden of via Rene Vandenbossche Tel. 051 22 50 27 - vdbrene@skynet.be of Rik D'haveloose Tel. 051 25 14 32 - brugroes@advalvas.be). De avond gaat door in het ABVV gebouw in Roeselare en start om 18.45u.

ABVV SENIORENWERKING OOSTENDE

Filmnamiddag... Rien à déclarer
Donderdag 28 november verzamelen we terug in zaal De 3 Gapers vanaf 13.30u. We vertonen er een komische film van uit de tijd dat er nog grenzen waren... De film start om 14u. Leden betalen €2 en niet leden €3. Er is een koffie inbegrepen in de toegangsprijs. Info: 059 55 60 68

CC ZWEVEGEM

Nigel Williams Stand-Up Comedy
Op 30 november zakt Nigel Williams af naar Zwevegem om er het beste van zichzelf te geven op een comedyavond. Deze avond gaat door in theaterzaal Otegemstraat en start om 20u. Tickets in voorverkoop kosten €15 (€17 a.d.d.). Meer info via Luc Lescrauwaet (lucaire1@telenet.be - Tel. 056 75 60 25).

ABVV SENIORENWERKING BRUGGE

Theatre muziekavond
Op zaterdag 30 november gaan we ‘Beestig-goed’ op toer op muzikaal vlak. Twee uur non stop muzikaal amusement. Het belooft weer een boeiende en aangename concert-avond te worden. Het ceciliaconcert o.l.v. Ronald Vandommele heeft als locatie de Brugse stadsschouwburg. Deze muzikale avond start om 20u. Tickets in voorverkoop zijn te verkrijgen bij Leo Descheemacker - Tel

0473 27 33 50 of suzyleo@euphonymet.be

CC MARKE

Voordracht Lut Celie
Hoe kunnen we kinderen en jongere beter begrijpen in hun zoektocht, hun emotioneel lijden? Lut Celie vertelt over wat ze meemaakt in therapiecentrum De Bleekweide, waar ze samen met kinderen en jongeren die even de weg kwijt zijn, op zoek gaat naar de kracht die in ieder jong mens huist. Deze lezing gaat door op 3 december om 20u in het OC te Marke.

DE BRUG KORTRIJK

Jaarlijks feest
Naar goede gewoonte organiseert De Brug Kortrijk opnieuw hun jaarlijks feest. Kom op 12 december naar het Textielhuis (Rijlselsestraat 19, Kortrijk) en beleef er voor slechts €5 een gezellig samenzijn met koffie, gebak en een optreden van Two Blues Notes. Inschrijven kan bij één van de bestuursleden of via Eddy Sinnaeve op 0486 23 31 94 of sinnaeve.eddy@gmail.com.

CC GELUWE-WERVIK

Bezoek Kerstmarkt Essen
Naar jaarlijkse gewoonte gaat CC Geluwe-Wervik ook dit jaar met de bus naar Essen. Voor €19 kun je met hen mee, om er de echte kerstsfeer te gaan opzoeken. Inbegrepen is de busreis en terug, en zes uur plezier in Essen. We vertrekken op 14 december om 8.15u op de kerkplaats in Geluwe en om 8.30u aan Rusthuis Ter Linden in Menen. Rond 1u worden we opnieuw thuis verwacht. Inschrijven kan via Rudy Nuytten (0475 22 54 05). Inschrijving pas definitief na betaling op rekeningnummer BE55 6109 6518 4144 (BIC: DEUTBEBE) met vermelding van opstapplaats en aantal personen.

LINX+ DIGITALE NIEUWBRIEF

Iedere maand zendt Linx+ naar al haar leden een digitale nieuwsbrief, met daarin een overzicht van alle provinciale activiteiten. In iedere nieuwsbrief wordt ook een thema van de maand toegelicht, met daarbij enkele leuke voorstellen om zelf aan de slag te gaan. Volg daarnaast ook actuele ontwikkelingen in verband met ons jaarthema ‘Water’ op. Wens je je ook in te schrijven voor deze digitale nieuwsbrief? Stuur dan snel een mailtje naar secretariaat@linxplus-wvl.be.

SYNDICALE PREMIES BBTK

SCHEIKUNDE 2012
UITBETAALBAAR IN 2013

Bedrag van de premie: €90

Rechthebbenden:

In de loop van het jaar 2012 gedurende ten minste één maand tewerkgesteld (geweest) zijn in een onderneming die onder de bevoegdheid van het NPC voor de bedienden uit de scheikundige nijverheid ressorteert. Uiterlijk vanaf 1/8/2013 lid zijn van onze organisatie en op het ogenblik van de uitbetaling in orde zijn met de vakbondsbijdrage.

Uitbetalingsperiode:
van 1/11/2013 tot 31/1/2014

ARBEIDERS GRAFISCHE
NIJVERHEID 2013
UITBETAALBAAR IN 2014

Referteperiode: 1/10/2012 tot 30/9/2013

Bedrag: €132 of €11/maand
Premie werklozen met bedrijfstoelage (brugpensioen) en werklozen +50 jaar;

Bedrag: €85,20 of €7,10/maand
Premie volledig werklozen – 50 jaar tot en met het 2de jaar volledige werkloosheid;

Bedrag: €66 of €5,50/maand

Betalingsperiode: vanaf 21/1/2014

BEDIENDEN
VOEDINGSNIJVERHEID 2013
UITBETAALBAAR IN 2013

Referteperiode: 1/4/2012 tot 31/3/2013

Bedrag: €128
Premie volledig werkloze of werkloze met bedrijfstoelage (brugpensioen)

Bedrag: €77
De volledig werkloze behoudt het recht gedurende twee referteperioden volgend op de periode waarin men werkloos werd. De werkloze met bedrijfstoelage (bruggepensioneerde) behoudt het recht op de syndicale premie tot het einde van zijn periode van werkloosheid met bedrijfstoelage.

Betalingsperiode: vanaf 4/11/2013

BBTK Oostende-Roeselare-leper

J. Pourquaetstraat 1,
8400 Oostende
Tel. 059 70 27 29

Zuidstraat 22, bus 22,
8800 Roeselare
Tel. 051 26 00 86

BBTK Brugge
Zilverstraat 43, 8000 Brugge
Tel. 050 44 10 21

BBTK Kortrijk
Conservatoriumplein 9 bus 2,
8500 Kortrijk
Tel. 056 26 82 43